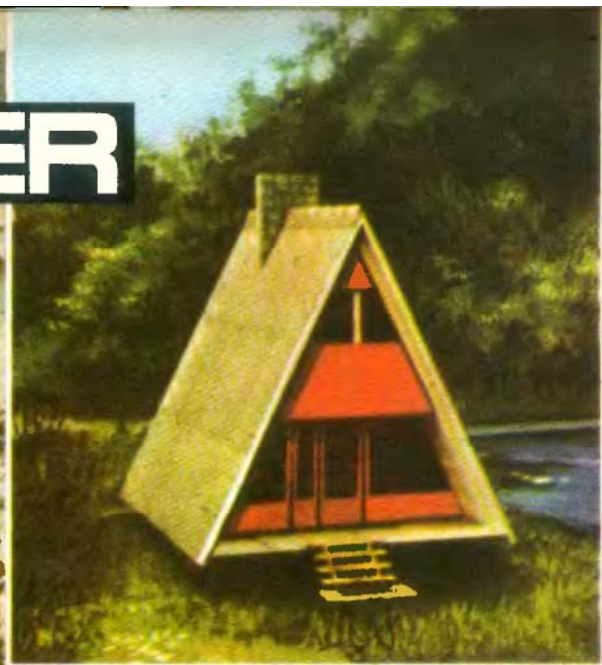

ZERMESTER

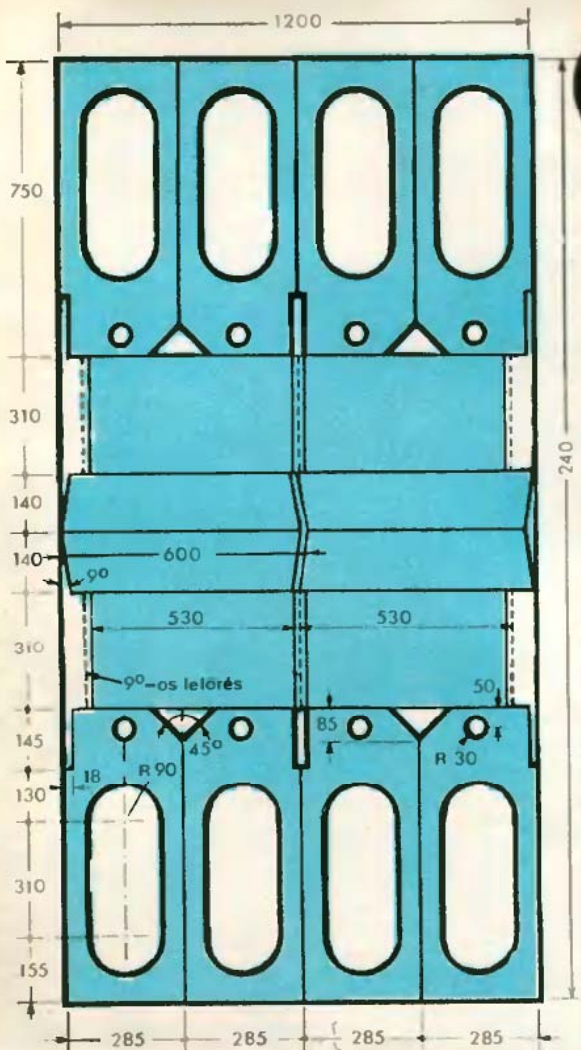

* Kerti kisgépek * Erkélykert *

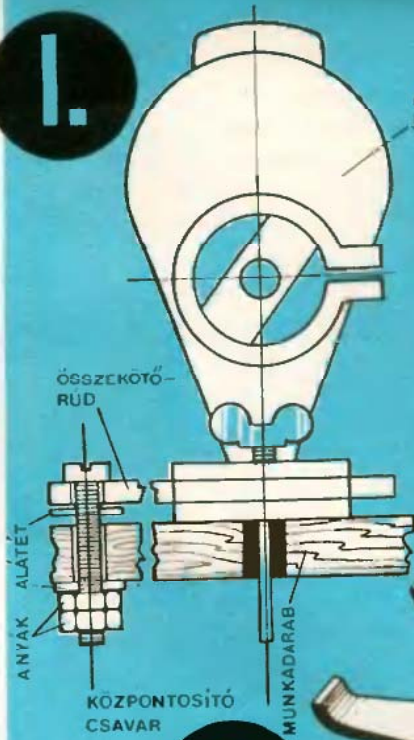
* Hétfégyi fa „A”-ház tervrajzok *

* Kollektív átjátszó * Lámpák *

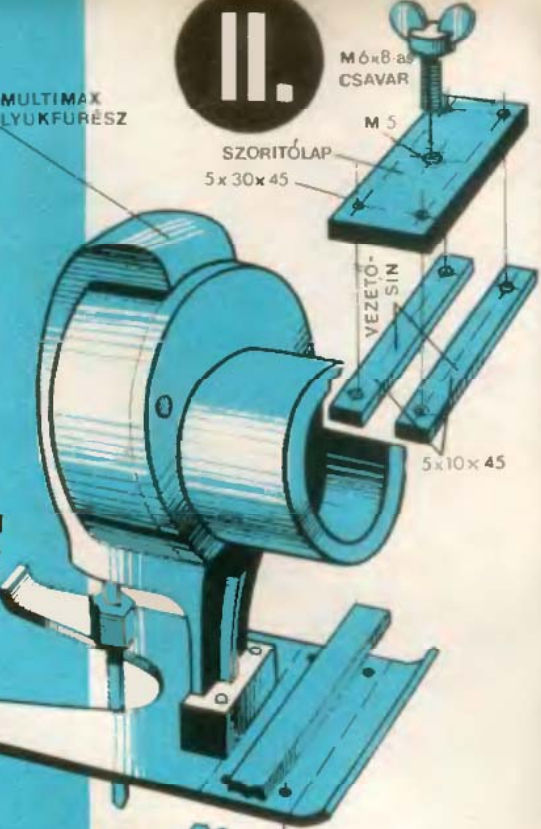
74/5

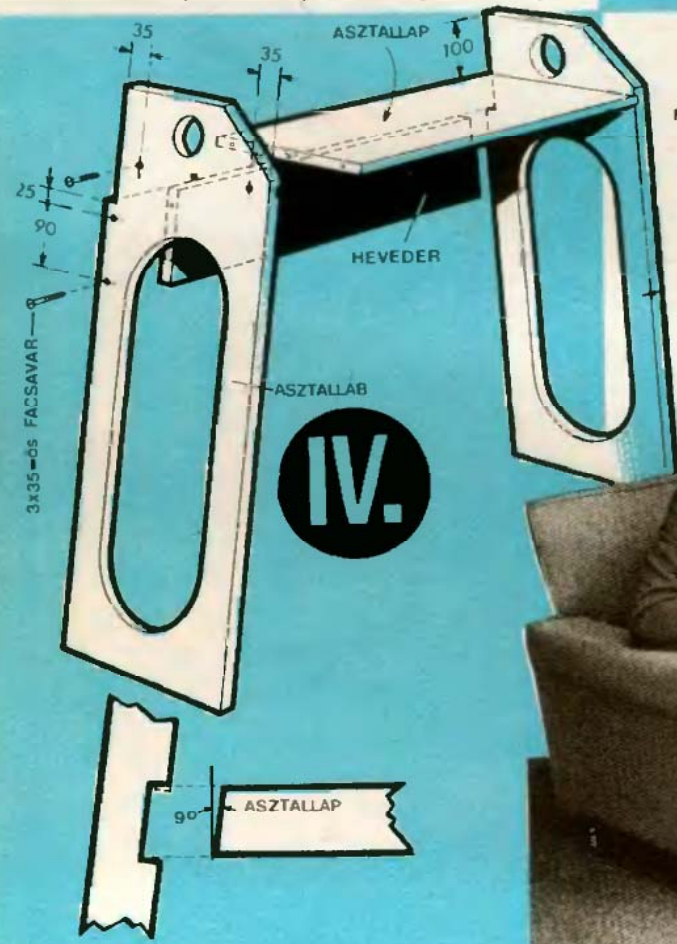
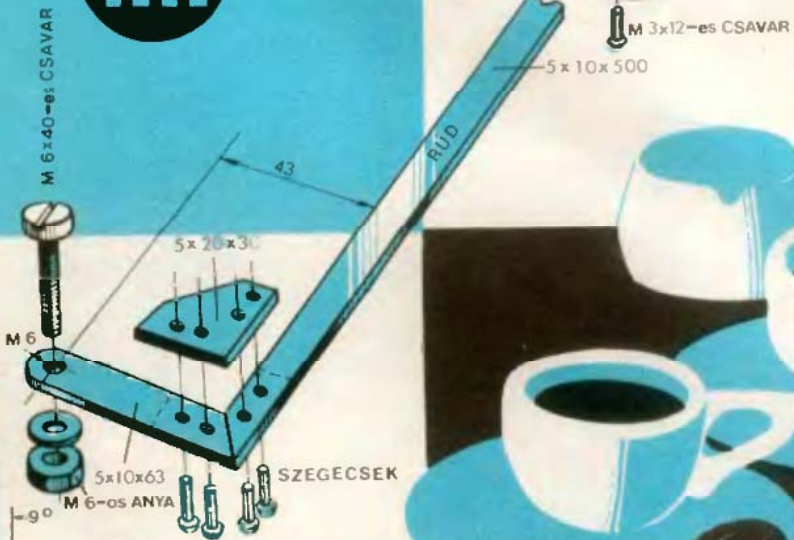
I.

II.

III.

IV.

Kis lakásokba...

...tálaló asztalkák

Lapunkban rendszeresen közzétűn ötleteket a kis lakások szűk területének minél ideálisabb helykihasználásához. Ezért elsősorban most is — amikor újabb kishűtő készülését ismertetjük — a modern lakások szűkös alapterületére gondolunk. A kicsiny szobákban jó szolgálatot tesznek a képeinken és a szemközti színes borítónkon bemutatott, egy-két személyes tállalóasztalkák. Csekély súlyuk miatt már megterítve, szinte tálcaként vihetők a szobába, s ülő helyzetben — az asztalkát térdünk fölé húzva — kényelmesen fogyaszthatjuk el a felálak ételeit. Használaton kívül viszont egymásba rakhatjuk a kis asztalkákat, s akkor csak kevés helyet foglalnak el.

Elkészítésükhöz szerezzünk be 14—18 mm vastag, 1200×2400 mm-es bútorpanel táblát, amelyből négy asztalka alkatrészét vágathatjuk ki. Az asztallábak ívelt részének kivágásához azonban érdemes barkácsépünk lyukfűrészt nemileg átalakítanunk, hogy azzal nagyobb sugarú, szabályos íveket is kivághassunk (II.). (Januári számunkban ugyan közöltünk néhány körkivágót, de a lyukfűrész pengéje alkalmasabb a bútorpanel fűrészelésére, mint a csigafűrő. A fűrészpengével kivágott ívek ele sima lesz.)

KÖRKIVÁGÓ LYUKFŰRÉSZE

Az átalakításhoz 5 mm vastag laposacél szükséges. Először az állítható rudat alakítsuk ki. Az L-alakú idom két darabját egy sarokvassal fogassuk össze. A sarokvas felszegecsele után a lyukfűrész talpára csavarozzuk fel a két vezetősínt és a szorítólapot. A rudat dugjuk a vezetősínek közé, s ha ott könnyen végigcsúsztható, a szorítólapba fűrt menetbe hajtsunk egy M 6×8-as csavart. A rúd rövidebb szárának végébe fúrjunk M 6-os menetet, hajtsunk bele egy M 6×40-es csavart, húzzunk rá egy alátétet, s egy anyával biztosítsuk. Lyukfűrészünkkel most már 50—450 mm sugarú köríveket vágathatunk ki.

ASZTALKÁINK ALKATRÉSZEI

Az alkatrészek kifűrészelésének megkezdése előtt rókaparkú fűrészszel vágjuk négyfelé a táblát, mert a nagy táblán nehéz kezelni a fűrészgépet. A kisebb tábladarabokból könnyebben kivághatjuk az alkatrészeket, s e munkához már komoly segítséget jelent a gépi fűrész.

Az asztalkák darabjainak kontúrjait a panelre ceruzával rajzoljuk fel (I.), gondolva a fűrésztárcsa (pengé) vastagságára is (pl.: nehogy darabolás után véletlenül kisebb legyen valamelyik alkatrész). Tehát az egyes alkatrészek határoló vonalait egymástól kb. 2 mm-re rajzoljuk fel. Ha már valamennyi darabot kinagyoltuk, a falapokat párosítsuk és pillanatsszerűen összefogva páronként együtt reszeljük pontosan méretre.

Az asztalkák lábainak középső, félkörívű nyílását is összefogva fűrészszeljük ki. Még jobb, ha a két egymás melletti darabot nem fűrészszeljük szét, hanem két, egyben hagyott — két-két oldallapot kiadó — darabot összefogunk, s csak a nyílások kivágása után (A) vágjuk ketté.

A nyílások kivágásához a körívek középpontjába fúrunk egy-egy 6,2 mm-es — a kisebb darabba nyúló körív vonalába pedig egy 8 mm-es lyukat. A lyukfűrész rúdjának központosító csavarját dugjuk a központi furatba, a fűrészpengét meg a kezdő lyukba. A csavart anyákkal biztosítsuk (III.). A körív sugarát pontosan állítsuk be, s rögzítsük a rudat. Kapcsoljuk be a gépet és lassan vágjuk ki a körívet, az egyenes összekötő vonalig. A másik körívet hasonlóképpen vágjuk ki. A lekerekített részeket összekötő egyenes szakaszokat ugyancsak lyukfűrészszel alakítsuk ki (B). Az így „kikönnyített” darabokat vágjuk ketté, majd az alkatrészeket párosítva éleiket reszeljük le.

Folytatás a köv. oldalon ★

A MAGYAR
KOMMUNISTA IFJUSÁGI SZÖVETSÉG
KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK
BARKÁCSOLÓ FOLYÓIRATA

1974. 5. szám. XVIII. évfolyam
Főszerkesztő: SZÜCS JÓZSEF

Szerkesztőség:

1051 Budapest, V. ker., Műnacs Ferenc utca 15.
Telefon: 317-324

Postaküldemények: 1361 Budapest, 501 Ft. 34.

Tanácsadó szolgálatunk:

1054 Budapest V., Beloiannisz u. 10.
Telefon: 120-787

Kiadja az Hírségi Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: Dr. PETRUS GYÖRGY

Kiadóhivatal: 1374 Budapest, VI., Révay utca 16
Telefon: 116-660. Megjelenik havonta egyszer.
Terjeszti: a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta Hírlap üzleteiben és a Posta Központi Hírlap kiadónál (KHI, 1900 Budapest, V., József nádor tér 1.) közvetlenül vagy csekkbefizetési lapon (csekkszámolszám 215—96. 162.)

Előfizetési díj: negyedévre 12,— Ft,
fél évre 24,— Ft, egész évre 48,— Ft

Közlésre alkalmasan kéziratokat, képeket, rajzokat nem örlünk meg és nem juttatunk vissza

Index: 25 213

74.0813 Az Athenaeum Nyomda rotációs mélynyomása. A borító offsenyomás

Felelős vezető: SOPRONI BÉLA vezérigazgató

A TARTALOMBÓL

„A”-faház 15

„VIZESEKNEK”

Csúszótető csónakra 22

MUNKAFOGASOK

Padiőfésztés 9
Subaszönyeg 20
Zárszerelés 26
Varia mosdószifon 31

AUTÓSOKNAK

Parkolóóra 14
Kormánytálca 14

KISKERT

Kerítés betonból 4
Erkélykert 30
Elemes fűnyíró 32

LAKBERENDEZÉS

„Uni” asztalkák 1
Hajtogatott csillár 12

ELEKTRONIKA

Kollektív átjáró 2
Magnóklínika 27
Kábeltelen fűnyíró 32

NÖP, OTLETPARADÉ

1974/5

A zene élvezetéhez kapcsolódóan — a zenei felvételek, hanglemezek, magnetofonszalagok gyűjtése napjainkban fiatalok és idősebbek egyaránt kedvelt időtöltése. A lehetőségek ugyan széles skálájúak, ám a gyűjtőknek gyakran okoz gondot az értékesebb és ezért ritka hangfelvételek „megközelítése”. Sok esetben a hanglemez ára, ritkasága, vagy nehéz beszerezhetősége akadályozza meg a gyűjtői szenvedélye kielégítésében.

Ha azonban a zenei alapanyagot valamilyen módon mégis sikerül a gyűjtőknek megszerezniük, a magnetofon készülékek lehetővé teszik azok átjátszását, „sokszorosítását”. Egy hanglemezről egy időben több magnetofonnal egyszerre több hangszalagra másolható át a zene, így minőségromlás nélkül — egyszerre több érdekfeszítő gyűjteménye bővíthető a ritka hangfelvételekkel. (MEGJEGYEZZÜK: az átjátszás szerzői-jogi részeit is célszerű tisztázni. Értékesítés céljára szerzői engedély nélküli átjátszás egyértelműen TILOS!)

A csoportos átjátszásnak lenyeges előnye még, hogy nem kell mindenkinél külön-külön megvásárolnia a magas műszaki színvonalú, éppen ezért költséges készüléksort (dinamikus sztereo-lemezjátszó, keverő erősítő, Hi-Fi magnetofon stb.), hanem elegendő egyetlen, megfelelően összeállított berendezés is. Az átjátszást célszerű intézményesen megszer-

Melódia-sokszorosító

vezni, például a KISZ-szervezetek klubjaiban. Jó szervezéssel és főleg leleményes klubtagok segítségével felkutathatók a rejtett lemez-„kincsek”, amelyek tulajdonosai rejtve tartották maguk és lelkes gyűjtői és zenebarátok — bizonyára szívesen hozzájárulnak a mindössze egyszeri lejátszáshoz, ha kifogástalan a berendezés.

ILLESZTÓ-ERŐSÍTŐ

A kollektív átjátszás egyaránt történhet hanglemezről vagy jó minőségű hangszalagról (1). A technikai-lag kifogástalan átjátszás egyik fon-

tos feltétele, hogy a különböző típusú magnetofonok összekapcsolása következtében se romolják a felvételek minősége. A magnetofonok felvételi bemenő-csatlakozói különféle impedancia- (valós és képzetes ellenállás) értékűek. Ezért helyes, ha a műsorforrás és a készülékek közé ún. elválasztó-illesztő erősítőt kapcsolunk (2).

A sztereo műsorok átjátszására is alkalmas erősítő egyszerű felépítésű. feszültség-utánhúzó, tehát nagy be-

menő ellenállású. Így elhanyagolhatóan kismértékben terheli a műsorforrást, teljesen függetlenül az annak kimenetére kapcsolt magnetofonok számától.

A párhuzamosan kapcsolt magnetofonok csatlakozóinak bemenő ellenállásai összeadódnak, és a készülékek számától függő mértékben, fordított arányban terhelik az illesztő erősítőt. A készülékek változó száma így a felvételi szintet esetleg már megengedhetetlenül változtatná.

(Folytatás az első oldalról)

Az asztalkák lábra állításához (IV.) célszerű egy beállító sablont készítenünk. A két oldallapot és az asztallapot két-két léccel fogja közre (C). Ezzel biztosíthatjuk, hogy mindegyik asztalka egyforma legyen. Az asztallapot három-három, enyvezett köldökcsappal erősítsük az oldallapokhoz.

A mellő hevederlapot is köldökcsapokkal fogassuk a lábak közé, s az enyv száradásának idejére egy

hosszabb faléccel és pillanatszírtókkal rögzítsük. Az asztalkákat egymás után állítsuk össze, s a sablóból csak teljes száradásuk után vegyük ki. Amíg a ragasztó szárad, a már összeállított asztalkákat készítsük elő mázolásához.

MÁZOLÁS

Mivel a bútortábla elei sérülékenyek, a lábak alsó élére szegezzünk 2 mm-es alumínium csikot, külső élükre pedig ragasszunk furnércsikot. A lábak nyílásainak kivágása után keletkezett éleket elég fatapasszal pórustömíteni. Az elfurnérozás, tapaszolás után a bútordarabot alaposan csiszoljuk le, majd kenjük be alapozó festékkel (pl. Alaplast vagy Trinát alapozóval). Száradás után gondosan csiszoljuk át a felületet.

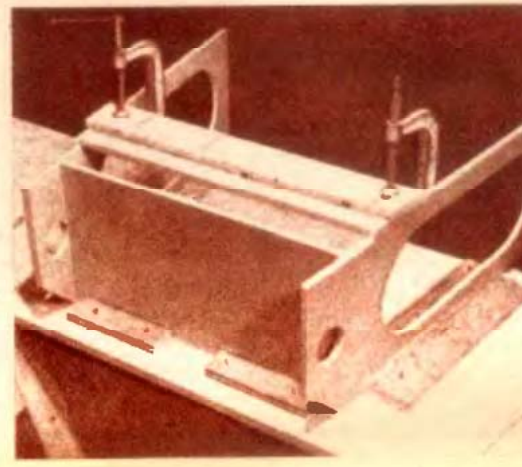
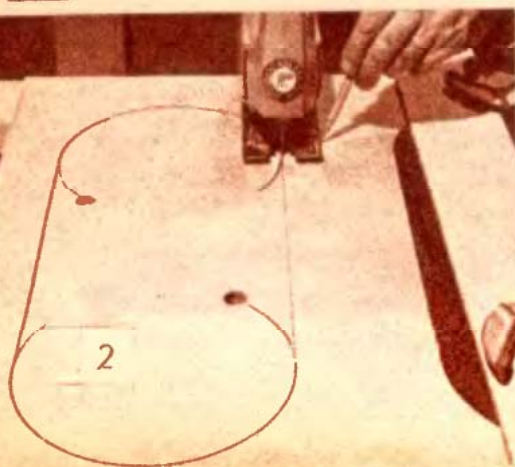
Mázolásához lehetőleg magasfényű zománccfestéket használjunk. A színeket jól válasszuk meg, a ritkító, egymáshoz nem illő kombinációkat

kerüljük. A drapp a pasztellzölddel, a krém a sötétkékkel viszonylag minden főbútorhoz jól illik. Egy-egy asztalkát célszerű egyszínűre mázolni, legfeljebb az éleket festjük be eltérő színű, de azonos anyagú festékkel.

Az első festékréteget teljes száradás után csiszoljuk meg, s csak azután kenjük fel a következőt. Finomszóró lakkecsetet használjunk, s a festeket jól „dolgozzuk” el.

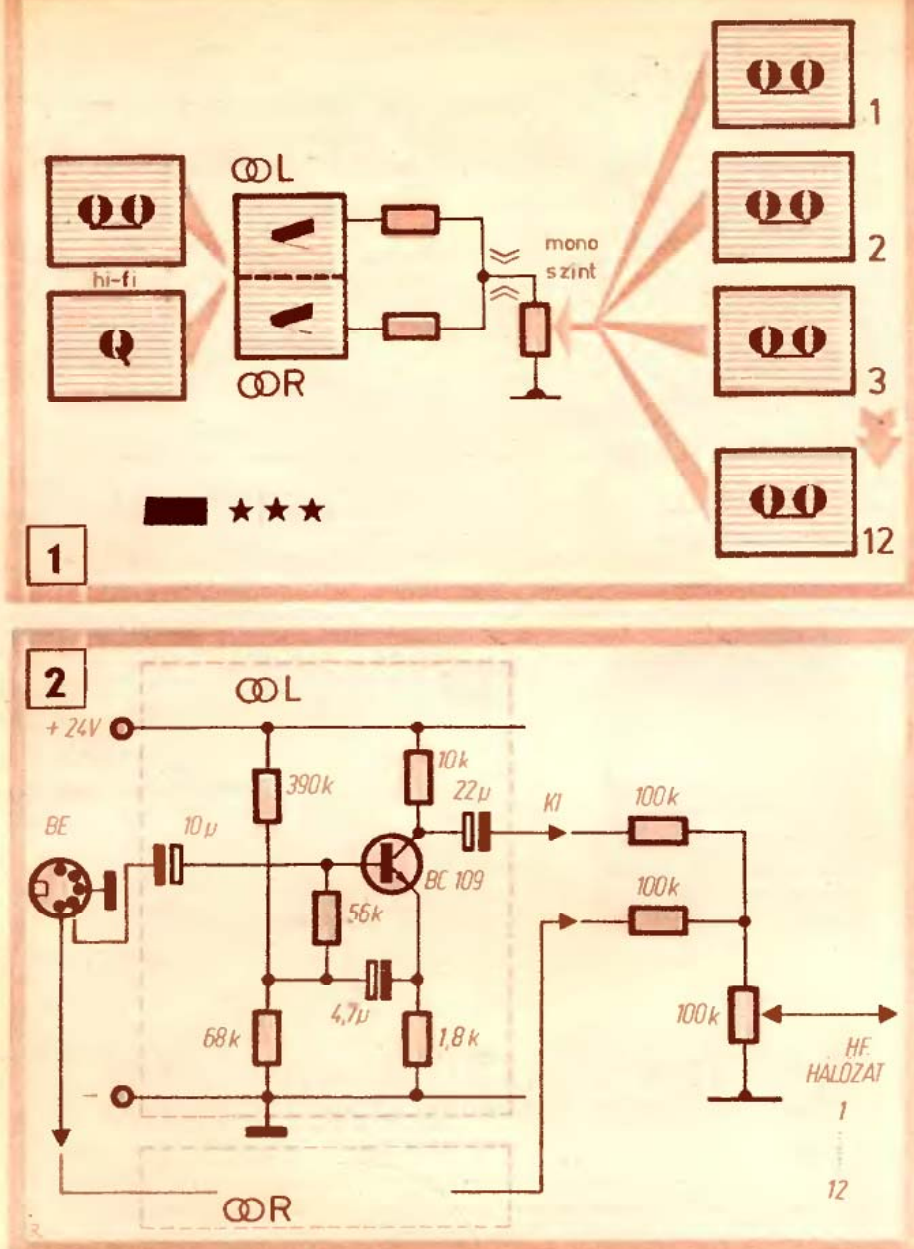
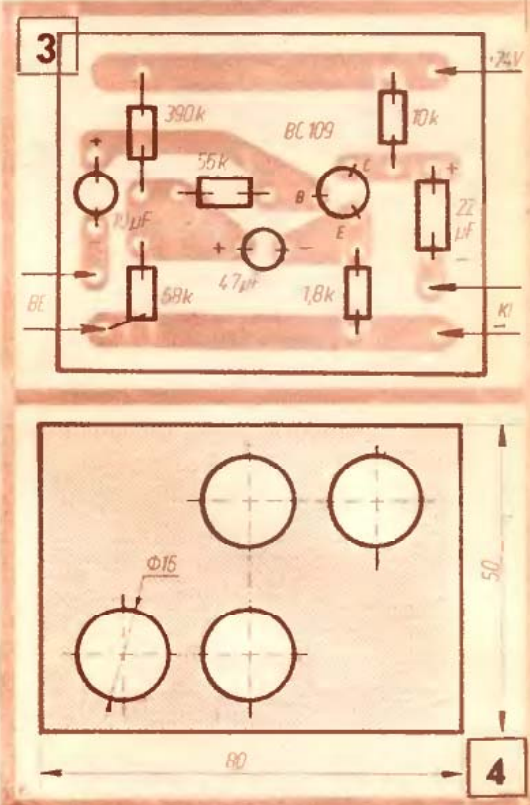
B-05

C

hoz vezető árnyékolt kábel azonban ne legyen 10 méternél hosszabb. Kedvező megoldás például, ha a dobozokat közvetlenül egymás után szereljük fel, mert úgy egy-egy árnyékolt kábelszakasz csak az egyik doboztól a másikig vezet, tehát rövid lehet. Minél rövidebb az árnyékolt vezeték, annál kisebb kapacitás terheli az erősítőt. (A vezeték kapacitása csillapítóan hat a magasabb frekvenciákra.)

MOCSÁRY GÁBOR

Hogy ez ne következék be, az erősítő mögé ajánlatos kivezérlésjelző műszert és szintszabályozó feszültségosztót beépíteni. Így a szintet a kollektív átjátszás megkezdése előtt — a készülékek számának megfelelően — próbefelvétellel lehet beállítani, s a továbbiakban csak akkor kell módosítani, ha az átjátszásba kapcsolt magnetofonok száma valamilyen megváltozik.

A kivezérlésmérő műszer jelzi a felvétel közben torzításokat okozó feszültségcsúcsokat és még idejében az esetleges túlvezérlési veszélyt. A kollektív átjátszás leglényegesebb feltétele, hogy csak kifogástalan állapotban levő készülékeket kapcsoljunk a hangfrekvenciás hálózatra.

A kétfokozatú illesztő-erősítő nyomtatott áramkörös szereléssel készítsük (3). A 24 V-os tápegységet és a feszültségosztót hagyományos huzalozással szereljük. A 60×80 mm-es fóliás lemezre egymás mellé rajzoljuk fel az erősítő két fokozatát. Ezután nitrofestékekkel fedjük le a megmaradó fóliafelületet, és a lemezt marassuk le vasklorid-oldat-

ban. A furatok 1 mm átmérőjűek legyenek. A csatlakozási helyekre üssünk 2 mm-es csőszegcecseket és azokhoz forrasszuk az alkatrészek kivezetéseit.

ÖSSZEKAPCSOLÁS

A kísérleti berendezés egy műsor forrásról 12 magnetofon számára ad egyidejű felvételi lehetőséget. A csatlakozó tuchelaljakat 3×4-es csoportokban szereljük műanyag dobozba (4). A kész berendezést úgy telepítsük, hogy az védett helyen legyen rögzíthető. Ilyen célra alkalmas például a klubhelyiségek beépített faliszekrényének egyik rekesze, amiből csupán a szintszabályozó potencióméter tengelyét és a hálózati kapcsolót kell kivezetni.

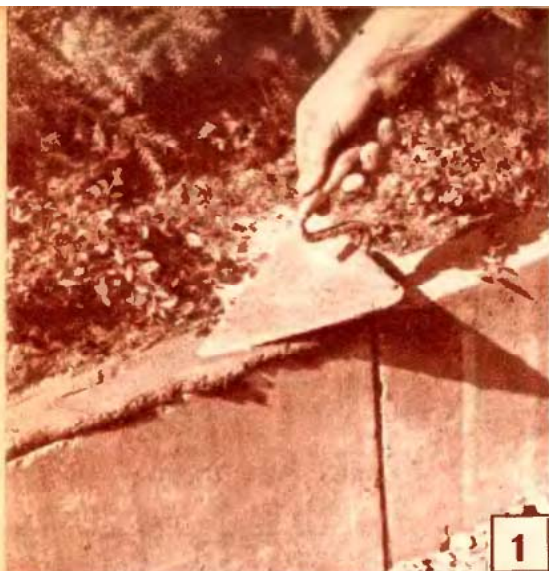
A csatlakozóaljakat tartalmazó műanyag dobozokat a hálózati csatlakozókhoz közel, a falra is felszerelhetjük. Am ha nemcsak mindig egy helyen kívánunk „átjátszani”, az összekötés megoldható megfelelő hosszúságú árnyékolt vezetékkel is. Az egy-egy csatlakozóaljat-csoport-

Az UVATERV KISZ-Klubjában nagy a sikere a stúdió-asztalba épített kollektív átjátszónak. Az érdeklődők már eddig is több értékes zenei anyagot másoltak saját magnószalagjukra (lásd címkép).

Ilyen egy négyes csatlakozóaljat-csoport.

Képes CSM-tanfolyam

1

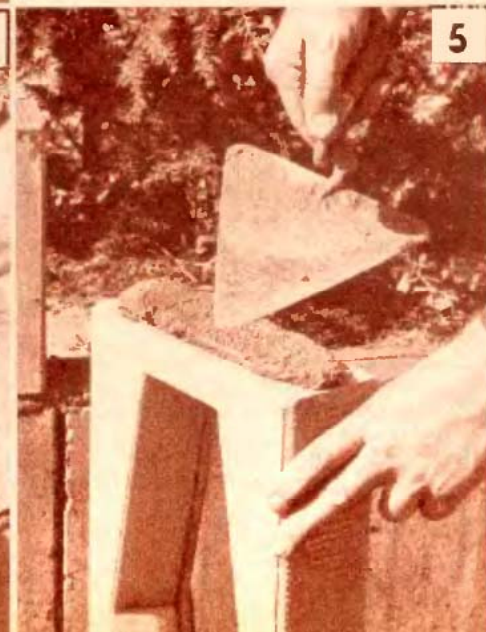
2

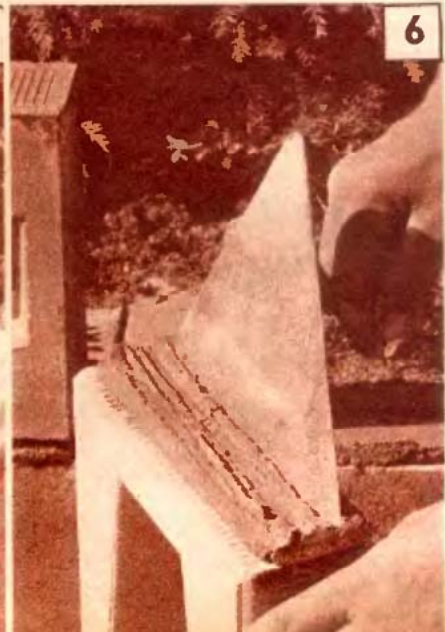
3

4

5

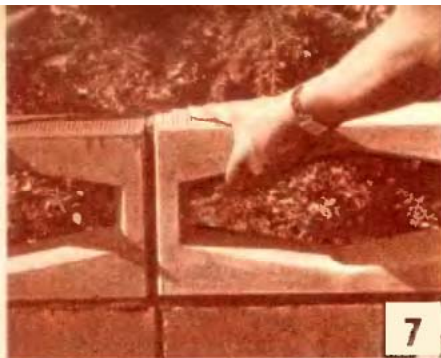

6

Kerítés, - betonelemekből II.

Lapunk áprilisi számában „Képes tanfolyam” keretében mutattuk be olvasóinknak, hogyan készíthető házilag kerítés elem. Most, a már elkészített elemek felrakásának módját ismertetjük képsorunkon. A kerítésalap készítésének egyik módja, hogy a földbe szabályos alapárkot ásunk, két oldalát felzsalluzzuk, majd kitöltjük B 70-es betonnal. A másik módszer szerint a földbe előregyártott beton elemeket süllyesztünk és azokra építjük fel a kerítést. A képeinken látható kerítés alapja négyszögletes, belül üreges elemekből áll, amelyeknek nyílásába még virágokat is ültethetünk. Természetesen ebben az esetben a kerítés elemei az alapnak az utca felől szélére kerüljenek, tehát a virágok az udvar, illetve kert felől oldalát díszítik.

Munkánk szerszámai: vakolókanál, kőműves kalapács és vízszintmérő. Anyagok: H 80 jelű falazóhabarcs (összetétele: 0,15 m³ oltott mészs, 1 m³ homok, 400 kg 500-as cement) és 4–6 mm átmérőjű betonacél.

7

8

9

10

1. A falazó habarcsot vakolókanállal rakjuk fel a bevezetett alap tetejére, s ott úgy simítsuk el, hogy kb. 1 cm vastag réteget kapjunk.
2. Helyezzük fel az első elemet, de közben vigyázzunk, nehogy az alatta levő habarcsréteget lesodorjunk.
3. Ütögessük meg kőműves kalapács nyelével az elem tetejét, majd vízszintmérővel ellenőrizzük az elem vízszintes helyzetét.
4. A függőlegességet is vízszintmérővel állítsuk be. Ha korrigálnunk kell, utána ismét ellenőrizzük az elem vízszintesességét.
5. A második elemnek az előző felé néző élére rakjuk fel habarcsot.
6. A habarcsot itt is igazítsuk el kb. 1 cm vastagra. (Ha a habarcsréteg egyenletes, szebbek lesznek a fugák és könnyebb lesz az elemek szintezése is.)
7. A második elemet határozott mozdulattal tégyük az előző mellé, de vigyázzunk, nehogy a már fennlevőt elmozdítsuk.
8. Ha nem készítettünk fél elemeket, célszerű az „egészeket” hálós kötésben rakni. A sarok tetejére fektetendő kampós végű betonacél darabokon kívül ilyen esetben dugjunk egy-egy a függőleges fugákba is.
9. A betonacélok behelyezése után rakjuk fel a habarcsot az új elem sor tetejére.
10. Nem szükséges a függőleges betonacél, ha az elemeket „tégla”-kötésben rakjuk. Az első sorra helyezzünk fel egy „fél elemet” és helyzetét vízszintmérővel ellenőrizzük.
11. A habarcsfelesleget már most távolítsuk el, mert ha az megköt, nehezebb lesz a dolgunk.
12. Még szebb lesz kerítésünk, ha virágtartó elemeket is építünk a falba. (A virágtartó „erszényének” sablonját lemezből alakítsuk ki.)
13. Rakjuk fel a virágtartót és kissé mozgassuk meg, hogy jól helyére illeszkedjék. (A virágtartó „erszénye” a kerítést nézzen!)
14. Már két sor elem is szép látványt nyújt, ha a fal egyenes és a fugák egyenletesek. (A hűzőelési módokról — fugázásról — lapunk 1973/5. számában írtunk.)

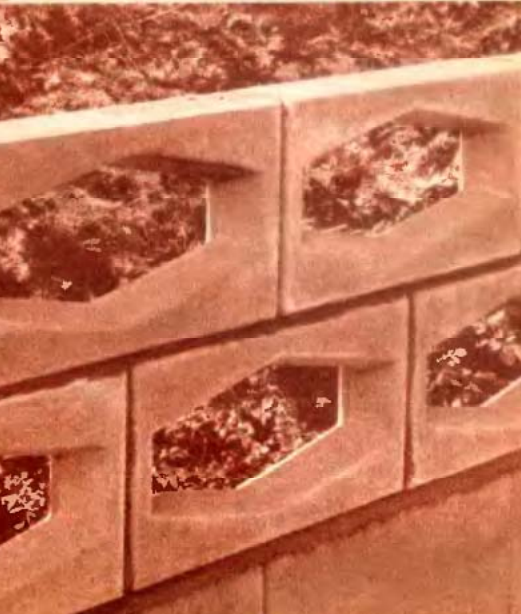
11

12

13

14

Makettezőknek... ...SZÉLMALOM FÁBÓL

Az Eiffel-torony makettjét sokak között én is elkészítettem. A sikeren felbuzdulva újabb modellt, egy szélmalom terveztem és állítottam össze. A malom alaplapja egy 260 mm átmérőjű deszka-korong. Az alaplapból fűrészeltem ki a 140 mm átmérőjű felső korongot, majd a kettőt 2x10 mm-es, 350 mm hosszú lécekkel „palánkoltam” be. A lécekre mahagóni furnérból kivágott „léglakat” ragasztottam. Az ajtó és az ablakok nyílását nem „falaztam” be. Méreteik: ajtó 40x75, az ablakoké pedig 20x20 mm.

A malom kúpos tetejének alaplapja 210 mm-es rétegelt lemez-korong, amire hurkapálca gerendákat ragasztottam, azokra meg a fenyőfurnérból kivágott faszinde-lyeket. A malom teteje — a szélkerékkel együtt — körbe forgatható. A szélkerék tengelyére ragasztott fordító gerenda egy kerékkel támaszkodik a talajra. A szélkerék hurkapálcákból és 6x6 mm-es lécek-ből áll.

MESZES JÓZSEF
Kunferrő

Fotóval illusztrált ötletének díja 100 Ft-os vásárlási utalvány.

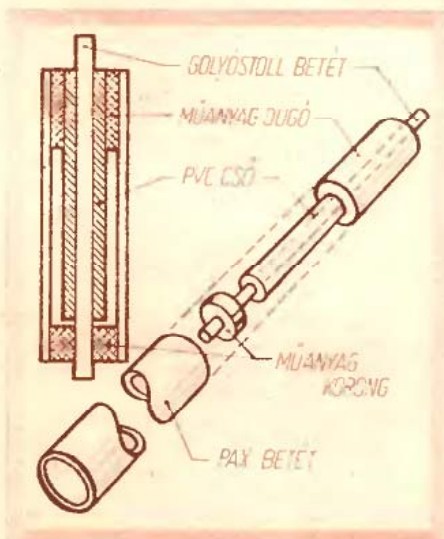
SIRIUS dugó

A közelmúltban vásároltam egy Sirius-rádiót. Rövidesen azt tapasztaltam, hogy elemekkel csak rövid ideig működik kielégítően. Ezért a készülék hálózatról — adapterről — szerettem volna üzemeltetni. Igem ám, de az ehhez szükséges csatlakozó dugót sehol sem tudtam beszerezni.

A felesleges keresést abbahagytam, s magam készítettem dugót. Anyaga PAX és normál golyóstollbetét, valamint PVC cső. A PAX betétből levagtam egy, kb. 40 mm hosszú darabot, s a végen levő műanyag dupo furatát kissé kitágítottam. A lyukba vékony golyóstollbetét darabot dugtam, arra meg PVC csöveket húztam. Az adapter vezetékét a csövekre fűcszítottam, s utána már hálózatról táplálhattam a rádiót.

MIRAZ JÁNOS
Pécs

Ötletdíja 50,— Ft-os vásárlási utalvány.

PERMETEZŐ AUTÓSZIFONBÓL

Már második éve használom jó eredménnyel a magam készített autószipon-permetezőt. Az autószipon kifolyócsővére menetet vágtam és ráhajtottam egy permetezőfejet. A patronkiszűrő csőre kerékpárszelep-házat forrasztottam, amelyen keresztül a szifont a szükséges nyomásra felpumpálhatom. Természetesen az eredeti kiszűrővel a permetezőt patronnal is működtethetem, csak úgy költségesebb. Kertemben permetezéshez, esetenként hígított festék szórásához is használom. Használat után a szifont mindig alaposan kimosom, kitisztítom.

HETTINGER ERNŐ
Sopron

Fotóval illusztrált ötletének díja 100,— Ft-os vásárlási utalvány.

Cérnaorsós virágtartó

Már sok hegesztett virágtartót láttam az Ezeremesterben, amelyekhez hasonló magam is készítettem. Mindössze a váz formája és a virágtartó tányér az újdonság.

A cserepet tartó tányér egy cérnaorsó, amely időnként az Ezeremester boltokban kapható. (Szükség esetén műanyag csőből és műanyag tányérkából ragasztással is kialakítható.)

Nagyon fontos a hegesztett tartórész egyenletes súlyelosztása, amelyre már a tervezéskor ügyeljünk.

IFJ. GAJDACS JÁNOS
Gyula

Ötletdíja 50,— Ft-os vásárlási utalvány.

KÖVETKEZŐ SZÁMAINKBAN:

HÍRADÁSTECHNIKAI CSEMEGÉK

TV távvezérlő
Tranzisztoros homokóra
Íránymérő antennához
Időkapcsoló nagyításhoz

STRANDRA, VIZPARTRA

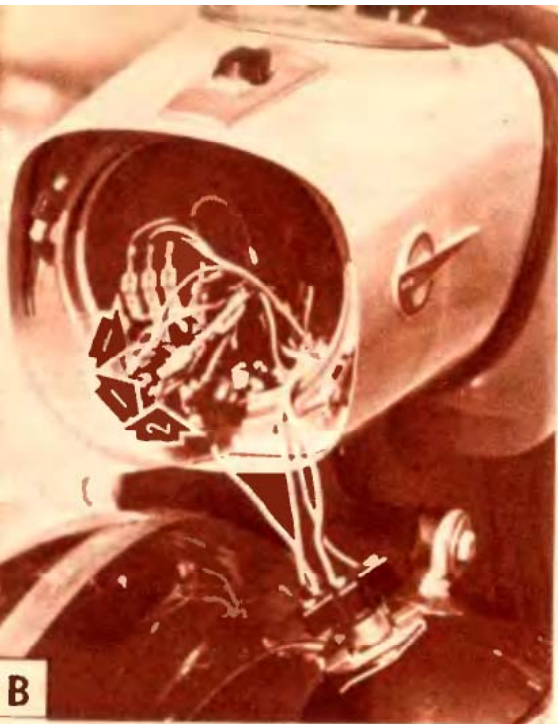
Bébi bölcső
Árnyékvető
Horgásztutaj
Kofferágy
Mikrovitorlás
Kenu, motorral

LAKÁSKULTURA

Szőnyegtisztító
Kisbútorok, kezdőknek

MUNKAFOGÁSOK

Csiszolt embléma kehelyre
Üvegmaratás
KISKERTBE
Nyári teendők
Nyárssütő
Vízholózat

VÉSZJELZŐ motorkerékpárra

Motoromat „fogtalanul eltulajdonítottak”, s a mai napig sem került meg. Megfogadtam, hogy az új járművet minden áron megóvom a hasonló „balesetek-től”. Ennek érdekében egy higanykapcsolós vészjelzőt készítettem, s azt a motorkerékpár lámpaházába szereltem. Ötletem bizonyára sok motoros társamnak is tetszenet fog. A vészjelzőt azóta a motorokon érdemes használni, amelyeknek kürtjét és akkumulátorát burkolat védi (pl. T3, P10, CZ, Ural, Simpson, Jawa).

A rugóra függesztett higanykapcsoló a jármű megbillentésekor zárja a kürt áramkörét és a higany mozgásától függően szaggatottan szólaltatja meg a kürtöt.

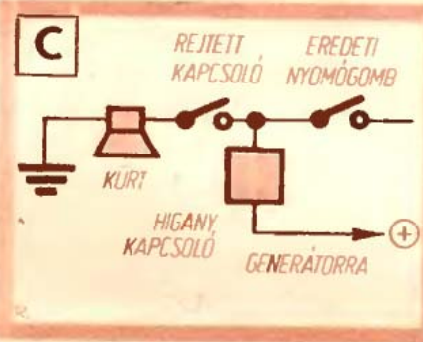
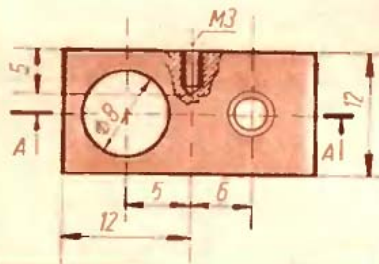
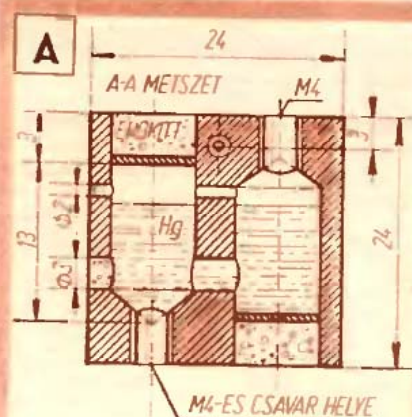
A higanykapcsolót (A) plexiárból összeragasztott tömbből alakítottam ki, majd megtöltöttem higannyal (kapható a Vegyszerboltban). A beöntő nyílásba — a felső érintkező furatába — egy M 4-es csavart hajtottam. A felfüggesztő rugót golyószórti nyomórugójából készítettem el. A kész higanykapcsolót a motorkerékpár lámpaházába szereltem be.

A kapcsoló kétféleképpen is beköthető. En MZ motorom gyújtáskapcsolóját (2) alakítottam át, s így amikor nincs gyújtás, az áramkörbe épített új érintkezők (1) záródnak és bekapcsolják a higanykapcsolót (B). Az indítókulcsot is módosítottam, s így az eredeti már nem dugható a gyújtáskapcsolóba.

A másik megoldás szerint (C) egy rejtett kapcsoló köthető a kürt áramkörébe, amely parkoláskor kapcsolható be, s az egyúttal tűzrebe hejyezi a higanykapcsolót.

MARKOVICS KÁROLY
Budapest

Fotóval illusztrált ötletének díja 200.— Ft-os vásárlási utalvány.

Rofra festékszóró

Munkáim során gyakran kell befestnem kisebb ferrátgyakat. Am a nitrófestéket ecsettel nem tudom szépen eldolgozni. Beszereztem hát egy Rofra-hajlakkszórót, s azzal „festem” a kis tárgyakat. A festéket jól felhígítom, mert szórva csak így terül jól. A hajlakkszórót használat után hígítóval alaposan kimossom. Elrakása előtt a felvezető csőbe 1 mm-es huzalt dugok.

VALFI GÁBOR
Budapest

Fotóval illusztrált ötletének díja 50.— Ft-os vásárlási utalvány.

MAGYARÁZAT

a cikkeink mellett látható jelekhez

- Egyszerű, könnyen elkészíthető.
- Közepes felkészültséget és szerszámot igénylő.
- Csak jól képzettek által, speciális szerszámokkal készíthető el.
- Eredeti, saját, először megjelent anyag, új konstrukció.
- A hazai lehetőségekhez igazított, átdolgozott ismertetés.
- Nálunk még ismeretlen ötlet alapján.

Hajsütővas tartó

A hajsütővas nagyon hasznos, de használatkor — melegítés és hajsütés közben — nem tudtam hová tenni. Ezért 1,5 mm-es alumínium lemezről kis tartólapot készítettem, amibe egy mágneszárból kisorsolt mágneset erősítettem. A tartólapot az ajtó tokjára csavaroztam, alá pedig (kb. 180 mm-re) egy szegletet erősítettem. A mágnes erősen tartja a hajsütővasat, a szeglet pedig leesését akadályozza meg.

ZÁDORI FERENC
Budapest

Fotóval illusztrált ötletének díja 100.— Ft-os vásárlási utalvány.

ezermeisternél az EM

Hegedűs Géza középiskolás olvasónkkal a budapesti V. kerületi Út-törőház rádiós szakkörében találkoztunk. Het éve tagja a szakkörnek, így elméleti és gyakorlati ismeretei alapján már nehezebb feladatokra is vállalkozik.

„Jelenleg az Ezermeister 1974/2. számában közölt fényorgonák közül a tranzisztoros változatot készíttem. Mivel diák vagyok, minden fillér kiadását meg kell gondolnom, ezért a 15 V-os hálózati transzformatort is magam készítettem el. A csévetestet textílbakelit lapokból állítottam össze (1). A két milliméter vastag textílbakelit lapra felrajzoltam (2) az alkotórészek vonalait (a rajzokon jelölt darabokból kettő-kettő kell), majd lombfűrészsel mindegyiket körülvágtam. A fűrész nyomait reszelővel tüntettem el, a sarkokat, éleket pedig lekerekítettem. A pontos előmunkát után az összeállítás már gyerekjátéknak bizonyult, s a csévetestet ragasztás nélkül is önhordóvá lett.

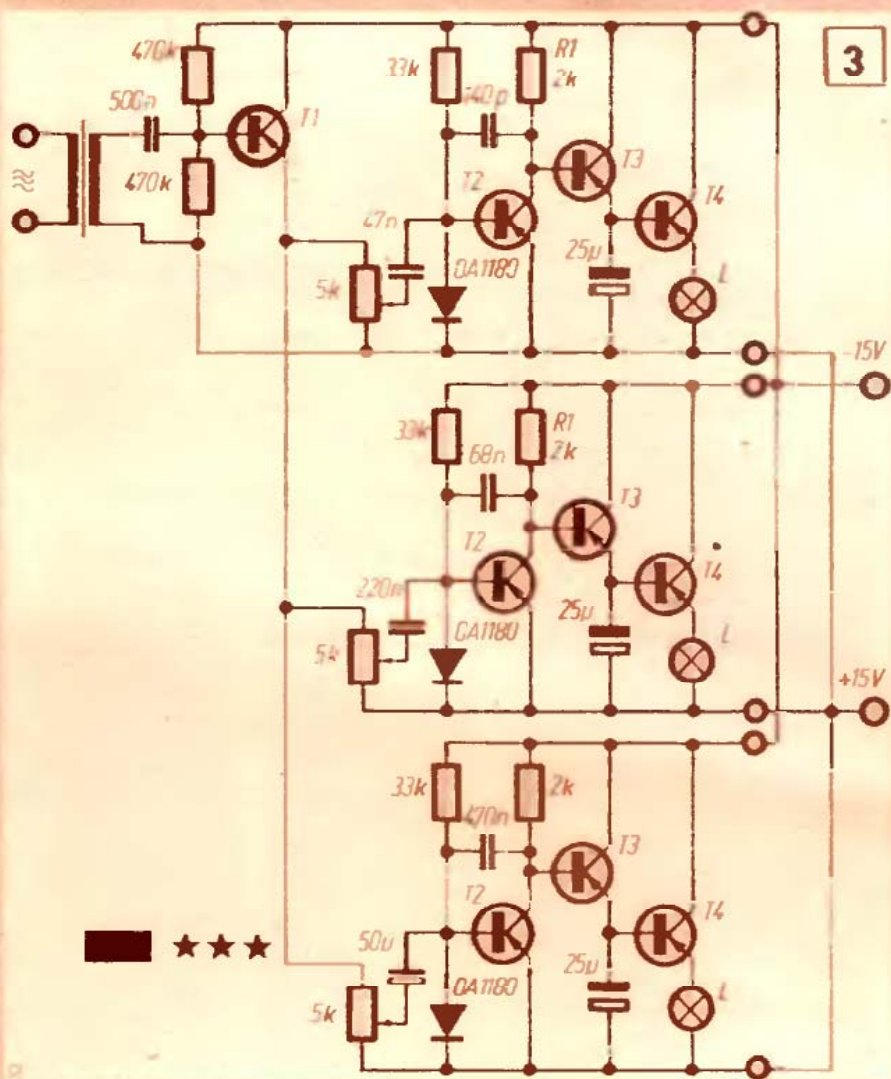
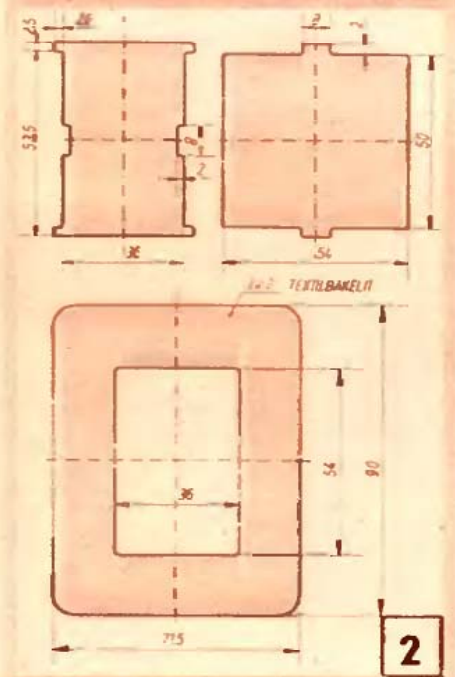
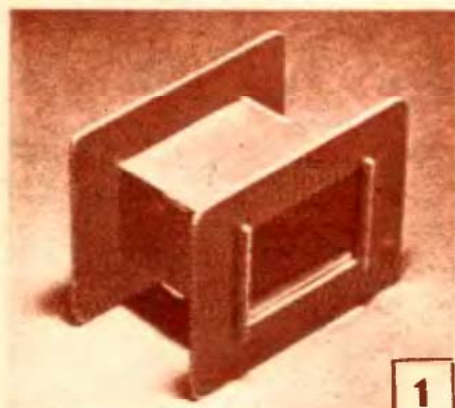
A transzformátorhoz 103 darab EI 104-es lemezt használtam fel. A tekercsek adatai: primer = 680 menet, 0,7 mm átmérőjű zománcszigetelésű rézhuzalból; szekunder = 46 menet, 2 mm átmérőjű zománcszigetelésű rézhuzalból. A primer és a szekunder tekercsek sorszigeteléséhez kondenzátor papírt, a primer és szekunder tekercsek közötti szigeteléshez prespán papírt — varnis vászon — prespán papírt használtam. Az elkészült transzformátor adatai: $U_p=220$ V, $U_{sz}=15$ V, $P_{sz}=150$ W, $I_{sz}=10$ A.

A tranzisztoros kapcsolású fényorgona készítése előtt gondot okozott, hogy a javasolt tranzisztorok elég drágák és ritkán kaphatók. Ezért kísérletezés után a fényorgonát olcsóbb és hozzáférhetőbb tranzisztorokból állítottam össze (3). A felhasznált tranzisztorok: T1, T2, T3 = AC 125, OC 1070, P 13, T4 = ASZ 1016 (15 W), ASZ 1015 (15 W), ASZ 1018 (20 W). A végtranzisztorok után zárójelben levő érték a

A változtatás miatt a diódák és a kapcsolható izzóra (L) vonatkozik. 25 μ F-os kondenzátorok polaritását felcseréltem és természetesen a feszültségirányt is megváltoztattam. (Az R1 ellenállás értéke 1–3 kohm közötti legyen.) A C1 értékét azért emeltem meg, hogy a fényorgonához magnót is kapcsolhassak.”

Hegedűs Géza ötleteit 150,— Ft-os vásárlási utalvánnyal díjaztuk.

...a parkettcsiszolási, — lakkozást!

Lakásunk felújításának egyik lényeges része a szobák padlózata — ami ma már leginkább parketta — felületének lecsiszolása, újra lakkozása. Erre a tavaszi nagytakarítás-kor nyílik jó alkalom, amikor már az idő is kedvező. A tiszta, ragyogó felületű parketta feledtetni a meghosszabbított felfordulás okozta kellemetlenségeket. Cikkünkben a parketta felújításához adunk néhány hasznos tanácsot. (A parkettalakkozást 1974/4. számunkban ismertettük.)

CSISZOLJUNK VAGY CSISZOLTASSUNK?

A kérdés jogos, s arra választ csak alapos gazdaságossági számvetés után adhatunk. A példaként vett 4×5 m-es alapterületű szoba csiszolását a Fővárosi Takarító Vállalat négyzetméterenként 14—16 forintért vállalja, de csak akkor, ha a villanyóránk automatája min. 15 A-es. Ha gyengébb, akkor az Elektromos Művek szükséges eljárásának költségeit is fizetnünk kell (további 200,— Ft.) A csiszoltatás összköltsége így 560,— Ft.

Mennvi kiadást jelent, ha parkettánkat magunk csiszoljuk fel? Mint tudjuk, parkettacsiszológép az Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Vállalattól bérelhető. A kölcsönzés díja a használati időtől függő: reggel 1/2 8-tól este 18 óráig 150,— Ft., este 18 óráig 100,— Ft., egy egész napra (24 órára) pedig 200,— Ft. A csiszológép üzemeltetéséhez 10 A-es villanyóra szükséges. A méretre vágott csiszolópapír darabonként 12,— Ft-ért

kapható az üzletben. (A fel nem használtat visszavásárolják!) A 20 m²-es szoba csiszolásával kb. hét óra alatt végzünk, tehát célszerű 1/2 8-tól 18 óráig bérelni a gépet, ami 150 forintunkba kerül. A szükséges csiszolópapírokat 84,— Ft-ért vehetjük meg. A gép szállítására számítsunk 80,— Ft-ot. Az összes költség így 314,— Ft, szemben a csiszoltatás 560,— Ft-os kiadásával.

Saját munkánkkal így majdnem 250,— Ft-ot takaríthatunk meg. Most már csak az a kérdés, hogy a megtakarított összeg arányban áll-e a nem kellemes munkával járó fáradozásunkkal? Egyetlen kis alapterületű szobánál aligha. Annál inkább két vagy három helyiség esetében, mert ott sokkal több pénzt takaríthatunk meg, hiszen a kölcsönzési díj alig lesz több mint az egy-szobás esetében (egy napra 200,— Ft!).

LAKKOZZUNK-E?

Előre döntünk el azt is, hogy magunk lakkozzunk, vagy lakkoztatunk? Számoljunk ismét. A 4×5 m-es szoba lakkozása — két rétegben, Rezisztánnal — kb. 250 forintunkba kerülne. A csiszoltatást és lakkozást m²-ként 35—40 forintért vállalja a Takarító Vállalat. Tehát ekkor is csak néhány forint az eltérés. Vég-eredményként levonhatjuk a következtetést, miszerint: egy szobát gazdaságosabb a Takarító Vállalattal felújíttatni, viszont két vagy több helyiség parkettáját már gazdaságosabb saját munkánkkal újjávarázsolni. (Mindez a fővárosra áll!)

CSISZOLÁS

A bérelt csiszológéphez részletes használati utasítást adnak. Am abban csak az üzembe helyezésről van szó. A csiszolást ezért a következők szerint végezzük:

A motor beindítása után — mi-helyt az üzemi fordulatra gyorsult — a gépet lassan magunk előtt tolv-va óvatosan engedjük le a csiszoló-hengert. Ha a gépet nem tolnánk előre, a forgó henger a parkettába mélyedést marna. A fogásmélységet a csiszolópapír szemcsenagyságához mérten állítsuk be. A durva 16-os, 24-es papír használatkor a legna-gyobb nyomással csiszoljunk, míg a finomabb 30-as, 120-as anyaggal a hengert fokozatosan csökkenő erő-vel nyomjuk a parkettára.

A parkettát először az ablak sík-jával párhuzamosan haladva, folya-matos sávonként csiszoljuk le. Másodszor már finomabb szemcséjű pa-pírt tegyünk fel, s az előző csiszolás-ra merőlegesen haladjunk a csiszó-lógéppel. A parkettalécék közötti hé-zagokat a második, vagy a harma-dik csiszolást megelőzően rozsliszt és faliszt vizes keverékével kenjük ki.

A hézagkitöltő anyagot hagyjuk kis-sé megszáradni, s csak ezt követő-en csiszoljunk tovább. A simító csi-szoláshoz finom, 80—120-as pa-pírt használunk, mert a durva fe-lületre felkent lakk nem tünteti el a csiszolószemcsék marta árkokat, s a kiemelkedő részekről előbb le-kopik a parkettalakk.

Munka közben a csiszológép több-ször szünetelt, ép csatlakozó kábelét vállunkon átvette tartjuk, akkor az nem kerülhet a csiszolóhenger alá. Már a felíg megtelelt porzsákokat is ürítsük ki, akkor a helyiségben ke-vezebb lesz a por. A csiszológépet a szegélylécek mentén különösen óva-tosan mozgassuk, mert hirtelenkedé-sünkkel könnyen leverhetjük a fa-lat, a vakolatot.

A csiszológéppel nem tudjuk tel-jesen felcsiszolni a parkettát, a sze-gélylécek mentén ugyanis marad egy 15—25 cm-es csiszolatlan sáv. A csi-szolatlan részeket és a szegélyléce-ket éles parkethántoló gyaluval koptassuk le. Ügyeljünk arra, hogy a csiszolt felület szélei és a gyalult részek között ne maradjon látha-tó határvonal. A kétféle módon kop-tatott felületet kézi csiszolással „dol-gozzuk össze”.

A csiszolás befejeztével ürítsük ki a gép porzsákját, majd partvissal gondosan, lassú mozdulatokkal se-perjük össze a falisztet. A parkett lakkozását csak másnap kezdjük meg, különben a levegőben még le-begő tetemes mennyiségű por a fris-sen felkent lakkra rakódna le, ami-től a lakkréteg szemcsés, „grizes” lenne. Másnap — a lakkozás előtt — még egyszer gondosan portalani-t-suk a helyiséget. Ehhez a porszívó kifúvó nyílásába is dugjunk rövid csonkot, amire meg erősítsünk egy ritka szövésű vászonból varrt zsá-kocskát. Így a porszívóból kiáramló levegő nem kavarhatja fel a parket-tára rakodott finom port. (A parket-tát saját készítésű géppel is lecsi-szolhatjuk. Ilyen gépek készítését la-punk 1965/11. és 1970/12. számában ismertettük.)

LAKKOZÁS

A lehetőleg teljesen portalanított parketta lakkozását az alábbiak sze-rint végezzük.

A Florovit 67 parkettalakkot fi-nom, hosszú szőrű lapos ecsettel, könnyed, széles húzásokkal kenjük a parkettára. Az első réteget köve-tően húsz perc múlva kenjük fel a másodikat, majd arra másfél óra után az újabb réteget. A lakkot min-dig az ablak síkjára merőlegesen, széles csíkokban terítsük szét. Az ecset okozta nyomok úgy kevésbé látszódnak. A szobába csak egy nap múlva vigyük vissza a bútorokat, de tologatás nélkül! A lakkozáshoz

használt edényeket és az ecsetet négy órán belül vízzel, később pedig Florovit eltávolítóval moshatjuk ki.

A Vilupál lakk használatakor tartuk be a keverési arányokat. Az alaplakkhoz részletekben, folytonos keverés közben 20%-os edzőt adagolunk. A lakkot üveg, porcelán vagy polietilén edényben keverjük, mert az edző folyadék megtámadná a fémeteket. A lakk felkenéséhez is olyan ecsetet használunk, amelynek nincs fémes része. Az alaplakkhoz még kb. 10%-nyi hígítót is keverünk, hiszen a lakk csak úgy lesz vékony. (A vastag alaplakk később felpattogzik.)

Lakkozásakor a szobát állandóan szellőztessük, mert a lakkból felszabaduló formaldehid ingerli a nyálkahártyákat. Huzamosabb ideig még így se tartózkodjunk a helyiségben. Az öt óra eltelte után felkenhető második réteghez szükséges edzővel összekevert lakkot már csak 5% Vilupál ecsetmosóval hígítsuk fel. A lakk most már összefüggő, de még nem fényes réteget ad. A lakkot hagyjuk öt órán át száradni, majd csiszoljuk át a parketta felületét 8-as szemcsenagyságú csiszolópapírral. A harmadik lakkréteget portalaníztás után, hígítás nélkül ecseteljük fel. A száradási idő hat óra. A frissen lakkozott szobát másnap, de inkább csak két nap múlva rendezzük be. Vigyázzunk: a nedves, hűvös időben felkent lakk kifehéredhet, ezért csak meleg, száraz időben használunk Vilupál parkettlakkot. A lakkozáshoz használt ecsetet azonnal mossuk ki Vilupál ecsetmosóval.

A kétalkotós, poliuretán alapú Gemini parkettlakknál ugyancsak pontosan tartuk be a keverési arányokat: $A = 3$, $B = 1$. Az első réteg felkenéséhez a lakkhoz keverünk 10–12% hígítót, mert egyébként a lakkot nehezen tudnánk ecsettel felkenni. A száradási idő öt és fél óra. Vigyázzunk, a lakk már

egy óra múlva porszáraz, de rá még nem léphetünk! A második réteghez szükséges bekevert anyaghoz már csak 5–7%-nyi hígítót keverünk. A második réteg után a parketta már magas fényű, de a „minőségi” lakkozáshoz három réteget kenünk fel. A második réteg száradási ideje öt, a harmadiké pedig öt és fél óra. E réteghez is 5–7%-os hígítású lakkot használunk. Hígítóként Gemini ecsetmosót használunk, ecsetünket is azonnal mossuk ki.

A Rezisztán is kétkomponensű parkettlakk, keverési aránya $A = 4$, $B = 1$. E lakkból már két réteg is jó minőségű bevonatot ad. Az első lakkréteghez 4–5% Univerzális parkettlakk hígítóval összekevert anyagot használunk. Száradási idő három óra, s a bevonat már fényes. A második réteghez a lakkot felesleges hígítanunk. Száradásához négy-öt óra szükséges. Felülete most már magas fényű.

Ha igazán szép, egyenletes felületű bevonatot szeretnénk kialakítani, akkor ne sajnáljuk a plusz ki-

adást és a fáradságot. A második réteg felületét gondosan csiszoljuk át, majd kenjük rá újabb, hígítatlan lakkot. A parketta felülete ezután olyan lesz, mint a tükör. A harmadik réteg kb. négy óra múlva száraz, de a szobában csak másnap közelekedhetünk, rendezkedhetünk. A lakk száradása függ a hőmérséklettől, bár hűvösebb időben is viszonylag gyorsan szárad.

A Budalux parkettlakk nagy előnye, hogy egy komponensű, keverésével nem kell bajlódni. Ez az egyetlen anyag, amit nedves időben célszerű használnunk. Térhálósodását ugyanis a levegő nedvessége segíti elő. Belőle három réteget célszerű felkenünk. Az első réteg anyagába keverjük 5–10%-nyi Univerzális parketta hígítót. Egyegy réteg száradásához általában négy-öt óra szükséges, szárazabb időben több! A második réteg anyagát 5%-kal hígítsuk, a harmadikhoz nem szükséges hígítanunk a lakkot.

B-05

VILLANYMOTOR SZAKÜZLET

a város központjában!

AZ IPARI MŰSZERGYÁR iklad és a FOVÁROSI VAS- ES EDÉNYBOLT vállalat mintaboltjában

Beszerezhető az Ipari Műszergyár valamennyi gyártmánya.

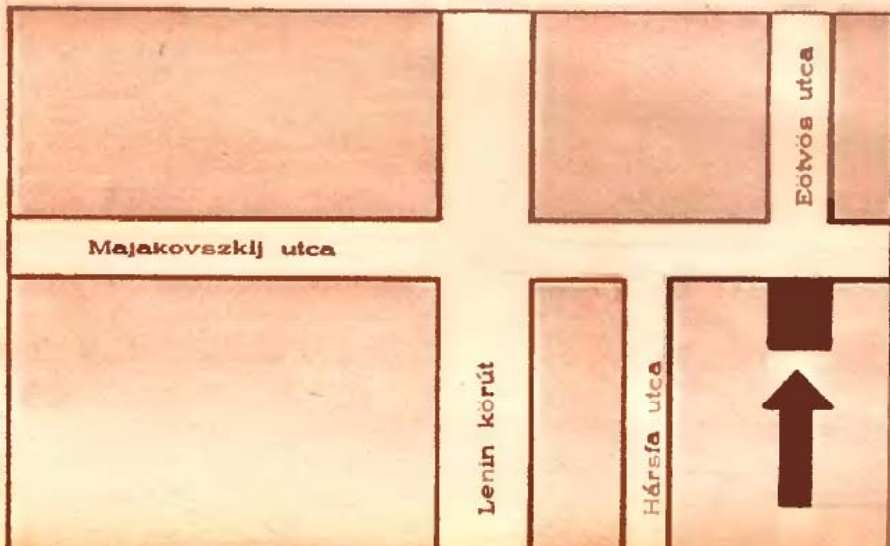
Egy- és háromfázisú villanymotorok 3 kW-ig egy- és két tengelyvéggel, peremes, talpas kivitelben, szivattyú — mosógép — centrifuga — porszívó stb. villanymotorok, gumilapátos asztali ventilátor, automata kézzárító, mennyezet-ventilátor, fali szellőzők, akatreszek, tartozékok.

SZAKTANÁCSADÁS!

Nyitva: 9–17 óráig, szombaton: 9–14 óráig.

KÖZÜLETEKET IS KISZOLGÁLUNK!

Im: 1077 Bp., Majakovszkij utca 69. Telefon: 323–709.

NEMZETKÖZI

ÖTLETPARÁDÉ

CÖVEKKIHÚZÓ

Táborverés a kalmával a sátorcövek földre ülése okoz gondot, de rendszerint akad ahhoz kalapács, kusáng- vagy kődarab. Am a cövek kihúzása sem könnyebb. Ezért még használatba vétel előtt fúrjuk át a cöveket a végükénél és hajlítunk kihúzásukhoz 5-6 mm átmérőjű betonvasból kampós végű kihúzó fogantyút.

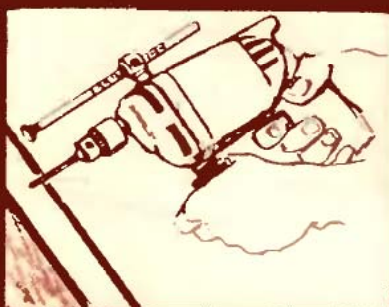
LEVÉLTARTÓ

Nincs mindenkinek íratrendezője, amelyben helyet kapnának a megválaszolóra váró levelek. Ideiglenes levélrögzítésre jó megoldás, ha az íróasztal, ill. a fiókos szekrény ajtajára (belülről) két rajzszeggel gumikarikát feszítünk ki.

TÖMLŐFOGAS

Lassan megkezdődik az öntözési időszak, s utána már naponta használjuk a locsoló tömlőt. Ezért nem érdemes naponta fel- és leszerelni, illetve a kertbe vinni és újból elrakni. Célszerűbb a tömlőt a kertben, a vízcsap mellett tárolni. Ehhez kb. 8 mm átmérőjű köracélból hajlítunk meg a rajzon látható „fogast”. Két ágára húzzunk gumicső darabot, s úgy akasszuk a csap nyakára.

MÉLYSGÉMÉRŐ FÚRÓGÉPRE

Vakfuratok készítésekor fontos a pontos mélység tartása, főként ha sok furatot készítünk. Többszöri méretellenőrzés helyett szereljük a fúrógépre mélységmérőt. Laposacélból hajlítunk meg a fúrógépre kerülő bilincset, amelyre már előzőleg felerősítettünk egy hüvelyt. A milliméter beosztású rudacskát dugjuk a hüvelybe, s beállítás után hernyócsavarral rögzítjük.

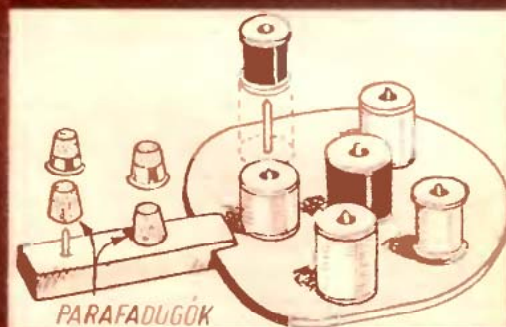
FAÓVÓ JEJÖLES

Ültetés után a fiatal gyümölcsfákat rendszerint megjelölik, feltüntetve korukat és fajtájukat. Sokszor azonban a helytelenül felrakott jelölés kárt tesz a faiban. Egy 5-6 cm hosszú gumitömlő darabot vágunk át spirál alakban. A jelölést tartalmazó falapot erősítjük huzallal a gumitömlőre. A fa növekedésével a tömlő tágul, nem tesz kárt a fa ágában.

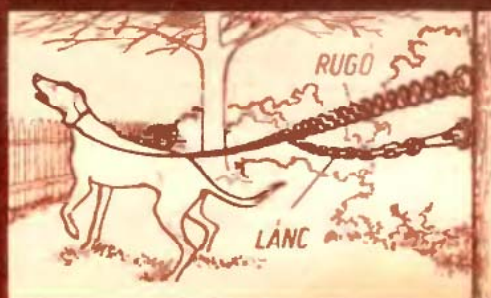
CÉRNATARTÓ

Régi, már nem használt pingpong-ütőből jól áttekinthető céma- és gyűszűtartót készíthetünk. Szedjük le az ütő két oldaláról a már elhasznált gumilapot, majd a felületeket dörzspapírral csiszoljuk simára. Az ütőt öt-hat helyen fúrjuk át 3 mm átmérőjű fúróval. A nyílásokba enyvezünk 50 mm hosszú hurkapálcákat. A nyélbe két szeggel rögzítünk két - a gyűszűk belső méretével megegyező - parafadugót. A kész cérnatartót fújuk be nitrolakkal.

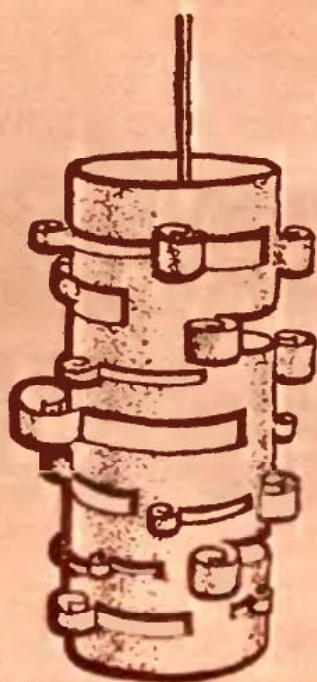
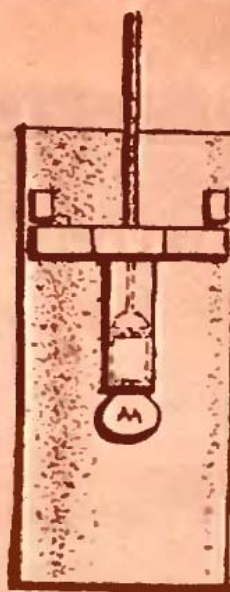
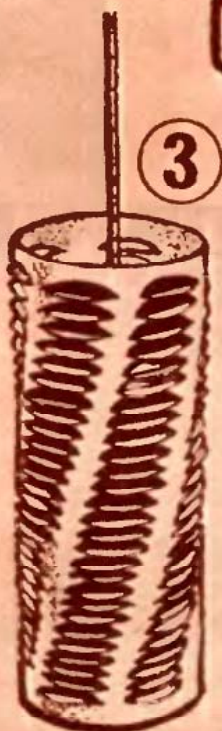
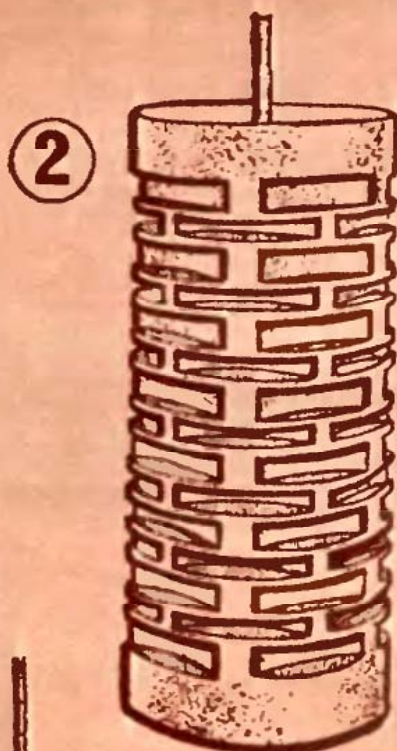
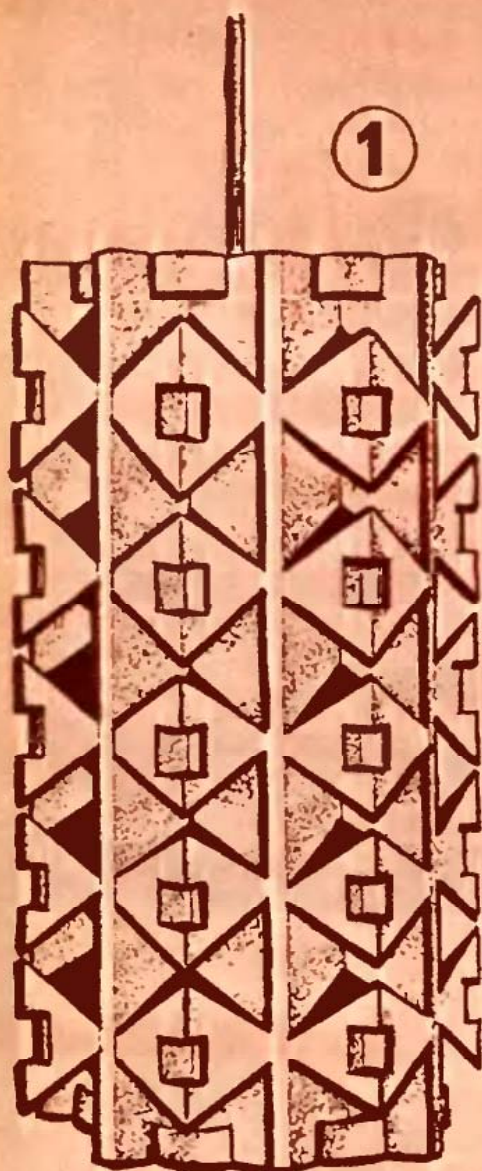

RUGÓS LÁNC

Rossz nézni, amikor a derék házró egy idegen megpillantására, vagy lépteknek neszéire mekilramodik, s a lánc visszarántja. Felő, hogy a kedves állat egy nagyobb ugráskor esetleg nyakát szegi. Segítsünk a derék eiben; egy erős húzóerőt rögzítünk a láncvég mellé. A rugó másik végét a lánc végétől mintegy 40 cm-re akasszuk az egyik láncszembe. A rugó lecsökkenti a kutya nyakát erő rántóerőt.

Olcsó is, szép is...

... a hajtogatott lámpaernyő!

Nem mindig előnyös szobánkban a ragyogó fényvölg. Meghitt beszélgetéshoz, zene hallgatásához, televízió nézéséhez sokkal kellemesebb az enyhe félhomály, amihez elég egy állólámpa, vagy a mennyezetről mélyen belógó lámpatest fénye. A világítótestekre azonban megfelelő „hangulat” ernyő is kell. A szaküzletekben ugyan sokféle, — s meglehetősen borsos árú — közül válogathatunk, de ha a hangulatlámpákra valóban egyéni ernyőt szeretnénk szerelni, akkor elő az olló, éles kést és kartont — no meg a szókáosnál kissé több türelmet —, s az eredmény biztosan nem marad el. Különösen akkor nem, ha lámpaernyőnket szovjet lámpásunk, a „Junyj Tyehnik” nyoman között rajzaink valamelyike szerint készítjük el.

Alapanyagunk a Dekorációs Arukészletben — igaz, csak időnként — kapható, anyagában mintázott (erezett, dombornyomású) lámpaernyőkarton. Am ha nem kapni, megfelelő az olcsóbb dipszál, vagy az akvarell karton is. (Kapható a papír- és írószertárakban, valamint a Művészeti Boltban, Bp., VI., Nagymező utca 45.). Lehetőleg durva felületű és egyenetlen sűrűségű, vastag papírokat vásároljunk. (A rajzlapot vásárláskor fordítsuk fény felé, s akkor a sűrűbb részek sötétebb foltokként tűnnek elő.)

Következő feladatunk az ernyő nagyságának meghatározása. A mintázott, hengeres ernyők akkor mutatnak jól, ha átmérőjük és magasságuk aránya 1:2. Az átmérő alapján számítsuk ki a kartonpalást szélességét és magasságát, majd a szükséges darabot 15 mm-es ráhagyással vágjuk le, s lefektetve celluluszal rögzítsük egy asztal lapjára. A díszítő mintákat 1—5. ábráink alapján szerkesszük meg. A függőleges sávok szélessége 50—80 mm legyen. A szaggatott vonalakat csak halványan

húzzuk meg, mert azok a hajtogatás helyeit jelzik.

Előrajzolás után a folytonos vonallal jelölt részeket éles késsel vágjuk be. Vigyázzunk, nehogy vágáskor „túlszaladjunk” a határvonalakon, mert azzal elcsúfítanánk a mintákat. A hajtási vonalakon üres gölyöstollat, vagy legömbölyített végű acélhuzalt húzzunk végig. A karton hajtásához használjunk egyenes vonalzót.

A csillag alakú ernyő (1) kialakításakor a négyszögeket kifelé, a háromszögű részeket pedig befelé hajtogassuk. A kis négyszögeket ugyancsak kifelé hajtsuk.

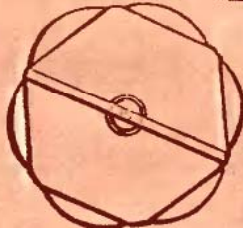
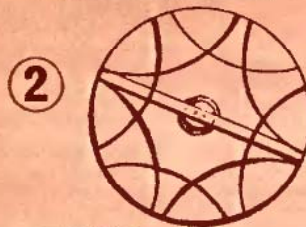
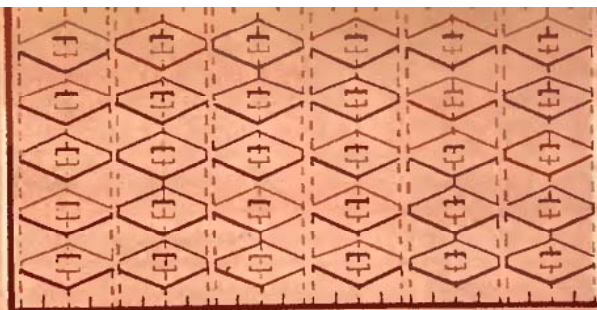
A benyomott mintákkal díszített ernyőt (2) először ragasszuk össze, majd a bevágott részeket óvatosan nyomkodjuk be.

A kagylós (3) és a buborékos (5) lámpaernyőknél előbb a mintákat hajtsuk ki, s csak utána ragasszuk össze a palást két szélét.

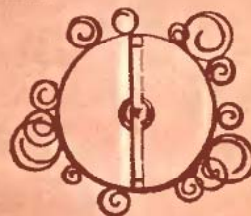
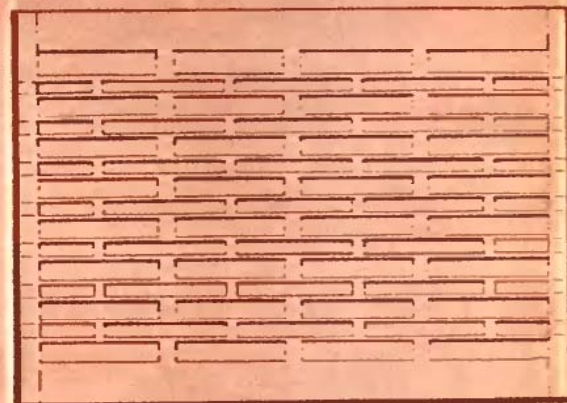
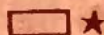
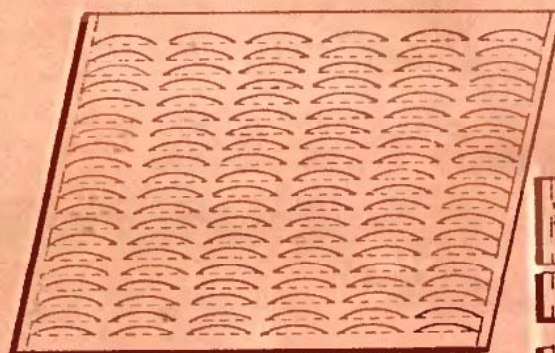
A tekeredő forgácsokkal díszített darabnál (4) először hajtogassuk ki a „forgácsokat”, majd a palást összeragasztása után csavarjuk fel azokat egy 5–10 mm átmérőjű rúdra (cseruzára). A forgácsokat ragasztással rögzítsük a palásthöz.

A kész lámpaernyőket rétegelt lemezről kivágott korongokra, vagy huzalból hajlított keretre erősítsük fel. A kartont fújjuk be. Akáran fémvédő lakkal, vagy erősen hígított szintelen nitrolakkal, hogy a papírba mélyen beivódjék a lakk, s az anyag üvegszerű, áttetsző legyen. A kisebb átmérőjű (200 mm) ernyőkhöz max. 40 W-os, a nagyobbakhoz pedig max. 60 W-os opál vagy krypton izzólámpát használjunk. Az ernyőket felülről ne fedjük be, legfeljebb csak annyira, hogy a fedőlap és a palást között körben min. 40–50 mm széles szabad rész maradjon.

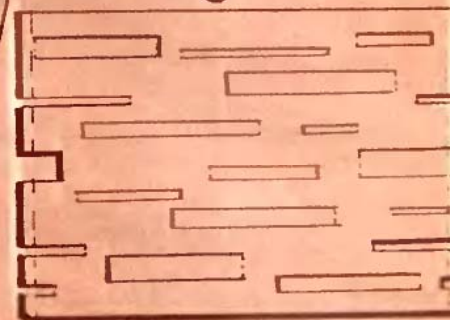
B—Ivanov

3

4

Mennyi drót kell a háztartásban

Tudom, minden háztartásban „egyéni” módon kezdődik a nyáron esedékes nagytakarítás. Minálunk például úgy, hogy sörrel bekotrok a szekrény alá, miáltal kijön tizenkilenc különféle dróthuzal. Akad közöttük textilhuzatú vastag fekete, (abban szoktam az ablakhoz lépve megbotolni), műanyaggal bevont kettős, (az tekeredik reá mindig a reklámé lábára), gubancos meztelen. (Ez végtelen mennyiségű, ha meghúzom, akkor jön, engedelmesen). Kb. húsz méternél megúna szoktam titokban körülnézni, s a gubancot visszapiszkálni a könyvszekrény alá.

Férjem a kikotort huzalok megpillantásakor izgatottan sorolja: — Igenis, hogy ezek a drótok mind rendkívül szükségesek! Ez a pompás példány például a lemezjátszóhoz, úgy nevezik, hogy árnyékolt zsinór.

— Ugyan, mikor hallgatsz lemezeket a napon — morgom erre, hogy lássa: én is konyítok a dologhoz.

S számlálunk békésen tovább, mert ugyancsak van mit.

— És látod, még ez a további kettő is a gramofonhoz kell.

— Nem sok kissé? — kérдем elintéztva. — Nem sok három

drót hozzá, ha figyelembe vesszük, hogy eladtuk már nyolc éve?

— Ez még itten a rádió antenájára — siklik el kérdéses mel-

lett a férj, meghozza négykézláb, s kuszlik körbe lelkesen a négy

fal mentében. — Figyelj! Ez itt kezdődik, és eddig tart! — mutat

fel két félig leragott banándugót. Aztán némi módosítást tart

szükségesnek.

— Ez volt régebben az antennánk, látod? Csak az elejdrót

kellett nekem a fürdőkád leföldeléséhez, a végére pedig már

nem emlékszem. Pillanatszerűen tehát úgyszólván nem nagyon

antenna, de ahogy látom, szerencsére készítettem helyette az

évek során három másikat is, mert igen jó, ha akad elegendő.

S folytatja:

— Ez a szép barna huzatú huzal például arra kell, hogy a té-

véről is lehessen jó minőségű magnófelvételt készíteni!

— Tényleg — érzékenytlők el a visszaemlékezéstől. — Vagy

hat éve, hogy ezzel is bővült háliszennek a drótgűjteményünk!

S hányszor kértelek azóta, hogy vedd fel ezt, vagy azt a mű-

sort, s mindig idegesen válaszoltad, hogy most te is hallgatni

akarod, s nem vacakolni vele! Na, még ezt a kilenc másik drótot

is elmeséled nekem, aztán nagyjából készen is vagyunk!

— Azok is mind rendkívül szükségesek! — fejezi be kissé

nagyvonalúan az előadást az aranykezű ezermester, majd fel-

ugrik: — Máris megyek venni szögeket, és minden huzalt oda-

rögzítek a falhoz, hogy ezentúl semmi gondod ne legyen.

És ezután már csak az van, hogy meglát visszagyömöckölöm

a bútorok alá a vékony hullámosat, meg a dupla barnásat, meg

a húsz méter hosszút, meg a többi is mind, (amit nem siker-

ült, azt a szőnyeg alá varázsolom). Aztán kicsit később hálisan

veszem át a hazalhegő férjtől a papírtanácit („szívem, most

nem szögelem oda, hanem majd legközelebb, amikor a függöny-

karnist!?”) és belehelyezem a szekrényre legfelső polcára. Ott a

helye.

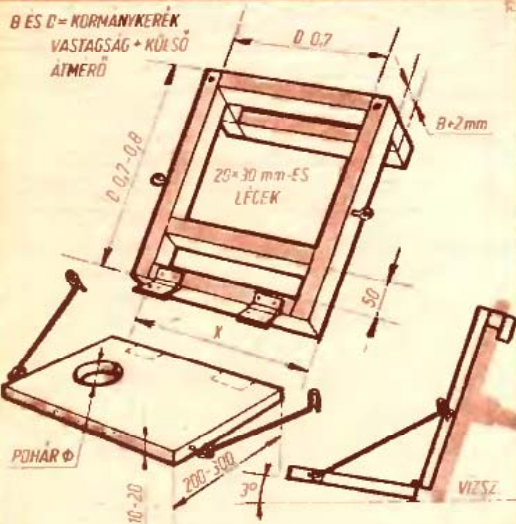
Ahol az eddigi nagytakarítások alkalmával sorra megvásárolt

többi tizenhárom U-szöges kis zacskónak is...

G. Szabó Jendit

A-1

A-2

autósoknak • túrára • táborba

Kormánytálca (A)

Étkezéshez, útiokmányok kiotartásához, a térkép kezeléséhez — főleg egyedül autózóknak — nagyon hasznos a képfűzőn (A-1) és ábrákon (A-2) bemutatott kormánytálca.

Ipari változata műanyagból készült. A saját készítésűt viszont ép, sima puhafa técekből, két csuklóspántból és két ablak-kiakasztóból állíthatjuk össze.

Lényege, hogy a keret felső része mögötti — két kis köztartó bakkal hátrébb szerelt — akasztó-kerettel a kormánykerékre akaszthassuk. Ezért a bakocsák magassága a kormánykerékét min. 3 mm-rel haladja meg. A keretet egyszerű csavarozással, de lapoltan, vagy csapoltan is összeerősíthetjük. Függetlenül belmérete a kormánykerék átmérőjének 0,7-e legyen.

Maga a tálca zongorapánttal, vagy csuklóspántokkal szerelődjék a keretre és akasztóhorgokkal úgy legyen rögzíthető, hogy síkja lassú előre dőljön. Célszerű beléje pohár-fészket is fűrészezni.

Használaton kívül, összecukottan egy — ült belsőgumiból vágott karikával rögzíthető, s az ülések közé, vagy mögé helyezhető. Ha alumíniumból, vagy más fémből készítjük el — célszerű elemelt színes szigetelőszalaggal körbetekerni, nehogy foglagnak, ill. felsértsek a kormányt, vagy a kezelt.

FI

Parkoló óra (B)

Nagyon sok államban kötelező a „kék zónában” parkoló kocsik ablakába kis parkoló-óra kihelyezése. (A „kék zónában” a kocsit általában egy órát parkolhat — annak leteltével köteles onnan elhaladni. Az érdekesebb látnivalók körzete csaknem mindenütt két zónába került. Az ott megengedett tartózkodás államonként, sőt városonként változhat.)

Kis parkoló-órákat (lényegében papírtárcsák, amelyeken be lehet állítani az érkezés idejét és a megengedett tartózkodás végét) lehet kapni, venni — de célszerűbb a kulföldi túra előtt idehaza elkészíteni.

Segítségül bemutatjuk egy célszerű parkoló-óra ábráját. Két mutatóját Milton-kapocsal rögzítsük a számlapra. Alulra ugyancsak Milton-kapocscsal kerüljön a két téglalap alakú fedőlapocskára, amelyeket a két világos mezőre lehet ráfordítani. A kis világos mezőbe puha ceruzával írjuk fel az illető ország nyelvén, hogy **ERKEZÉS**, ill. **TÁVOZÁS**. (A ceruzaszöveget a másik országban leradirozhatjuk és átirhatjuk az új nyelvre.) A fedőlapot a nem kívánt részen otthagyjuk, a másiktól pedig elfordítjuk.

Ilyen kis figyelemre méltó óra a háztartásban, a műhelyben sem rossz az elvágandó teendők idejének jelzésére — vagy a többiek tájékoztatására távozásunkról, várható érkezésünkről. Ilyenkor persze az ablakba „elmentem”, „megjövök” — illetve „lezárok” vagy „kinyitni” stb. szöveg kerüljön.

Amíg parkoláskor a kocsit ablakába kell helyezni az órát — a lakásban célszerű a felső lyuknál jól szem elé felra akasztani.

FI

Trabant-halkítás (C)

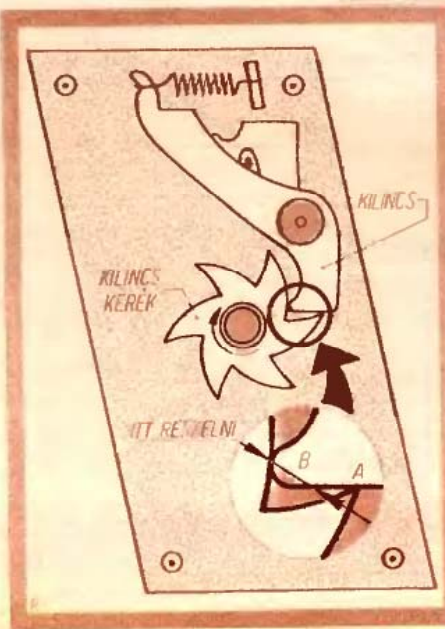
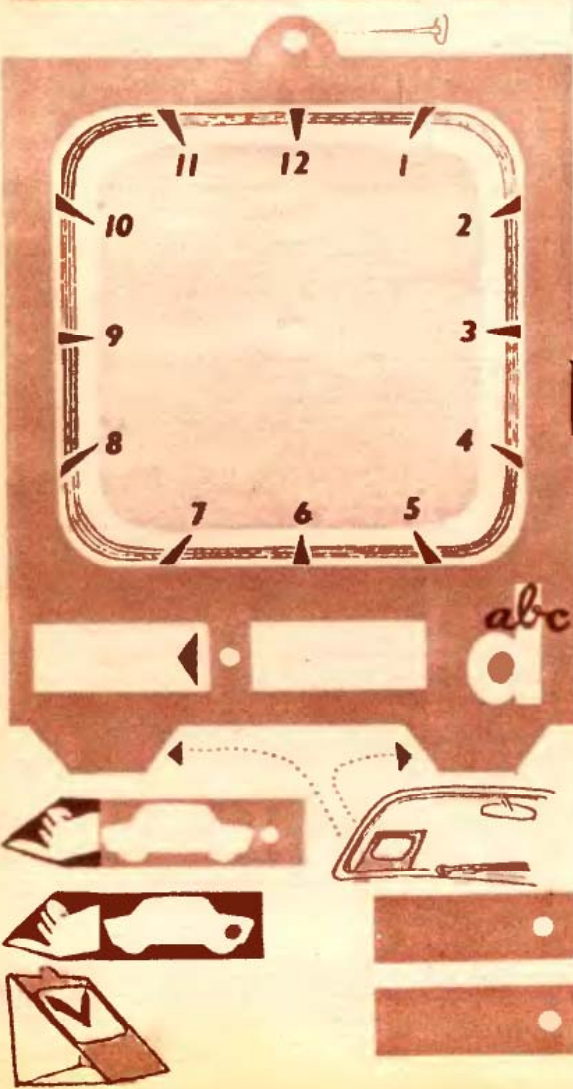
Nem is olyan regen — amikor a kocsit még ritkaságszámba ment — „illet” csapkodni az ajtaját, hogy mindenki tudhassa: ... van autónk! Manapság már leszorják a csak dörögve becsukható ajtajú kocsit tulajdonosát, de a rendeletek is előírják a minél kisebb zajjal üzemeltetést.

A bizony csak jókora lendülettel csukható Trabant-ajtókat jelentősen halkítja — ha a C-2 totón és a C-1 rajzon láthatóan, — a kilincs B-vel jelzett orrából egy darabkát lereszélünk. Célszerű a munkát fokozatosan, előbb csak kis reszeléssel kezdeni, mivel hogy ha kell, lereszélni még lehet — de a fetreszelést még nem találták ki.

A reszelés — lévén a kilincs kemény anyagból — nem könnyű, — s előtte érdemes átvizsgálni, beállítani az egész ajtót, — nehogy a rossz ajtóbeállítás miatti hiba elhárítására a kilincset reszelgessük feleslegesen.

HALMAY JÓZSEF
Budapest

Fotókkal illusztrált ötletét 100.— Ft-os utalvánnyal díjaztuk.

„A” faház, - a szomszédból!

A hétvége fogalmához hovatovább hozzátartozik a vállalati üdülő, vagy a saját hétvégi ház is. Nagyon sokan kérik tőlünk olyan hétvégi ház tervrajzát, amelyet aránylag gyorsan, minél több saját munkával és elcsón lehet elkészíteni. A gondos mérlegetések során az „A” faház bizonyult leginkább ilyennek. É hogy olvasóinknak egy bevált, „családi” méretű A-faház tervét nyújtjuk át, csehszlovákiai testvériapunk, az „U delej/rob si sám” szerkesztősége által tervezett és megépített konstrukciót (a folyóirat 3. számában jelent meg) adaptáltuk a hazai viszonyokra. Északi szomszédaink közismerten élen járnak a faházak építésében. A hétvégi házak építőinek nagyon ajánljuk a közérthető nyelvű szakirodalom elérhető alábbi cikkei, könyvei: EM 65/7 kis „A” ház; 68/7 újabb „A” házak; 66/2, 3, 4, 5, 6, 7 — „Engedélytől a tetőig” építősorozatok; 70/3. hétvégi faházak; 71/4. faépület elemek készítése; 71/5. hétvégi téglaház (anyagigénye javítva 71/6.). EM. KK: Hétvégi ház, családi ház. Műszaki Kiadó; Acsszerkezetek (25952/I—II.). Váradi: Vikendházépítés. Callmeyer: Hétvégi házak-nyaralók. Szűcs: Ezerester ABC.

„A” ELRENDEZÉSŰ FAÉPÜLETÜNK ELŐNYEI

— Csak egyféle fő anyagból — fából készül, ez egyszerűsíti a beszerzést, olcsóbbítja a kivittelt, mert elmarad a drága kőművesmunka.

— A fa a laikus által is aránylag legkönnyebben megmunkálható anyag.

— Könnyű, ezért a szállítás is olcsóbb. Sok elemét a téli holtidőszakban előre el lehet készíteni és félkészben lehet a helyszínre szállítani — ami gyorsítja az építést.

— Ügyszólván semmiféle száradási kivárást nincs, így méginkább gyorsulhat az építés.

— Az egész épület betoncölöpökön áll, ezért a lehető legnagyobb mértékben óvott a talajnedvességtől — ami főleg vízparti építkezésnél, vagy lezúduló víztől veszélyeztetett hegyi terepen előnyös.

— Az épület alatti szűk szabad tér kis oldalfalakkal kamrává, anyagraktárrá alakítható.

— Az egyben a teraszt is alkotó, leengedhető takarótábla felhúzásával az őszi-téli időszakban az üvegezett nyílászárók is tökéletesen védettek.

— Az „A” csúcsában képződő tér további két, szintben is elszeparált hálólhelyiséget fogad be.

— A fa megfelelő vegyi kezeléssel nagymértékben lángmentesíthető és tartósítható. (Svajcban nemrégiben tartak fel 4500 évesnél öregebb cölöpépítmény maradványokat, bennük ép farészekkel.)

SOK JÓ — KIS HELYEN

A földszinten van a nagy lakószoba — amelynek a panoráma irányába néző nyílászárói elé leengedhető

a terasz. Benyúló része étkezősarokként használható, ezért célszerű a konyha felé ételkiadó ablakocskát a falába helyezni. A hátsó bejáraton megközelíthető előszobából nyílik balra a konyha, jobbra a fürdőszoba, a W. C. és a lépcső. Kívülről, külön ajtón át közelíthető meg a fűskamra.

A manzárdban az egymástól jól elkülöníthető hálószobák és a nagyméretű heépitett szekrények találhatók.

A földszinti lakóter közepébe, valamint a konyhába helyezett kályhák felmenő kényelmeyi áthaladnak egy-egy emeleti hálószobán, így azok sem fűtetlenek. (Hődobokkal fűtésük fokozható.) A lakószoba kályhája — a fűtési rendszertől (olaj, fa, szén) függetlenül, közepén álló kandallóként is kikapcsolható.

FIGYELEM! Rajzaink — hogy több variációs lehetőséget is bemutassanak — kis részletekben itt-ott eltérőek. Például nem egyező az alaprajzzal az egyik hátulnézet — a nagy röntgenrajzon háromszögletű a terasz kerete stb.!

AZ ÉPÍTMÉNY ALAPJA

legalább 9 db. a talajba a fagyhatár aljáig (min. 1.00 m) süllyesztett s a talajszint fölé 0.40 m-re emelkedő, 0.25 m átmérőjű, helyszínen boontott, csomósított betoncölöp. (Lejtős terepen a kiemelkedés értéke a lejtő legmagasabb pontjára kerülő betoncölöpnél mérendő.) Kötött talajban a cölöpöket nagyméretű kezi földfürrővel kialakítható furatba öntött B 50-es, vagy B 70-es betonból lehet készíteni. Laza földbe célszerű zsáruként vékony falú, „benyomható” eternit-, műanyag vagy vascsövet süllyeszteni.

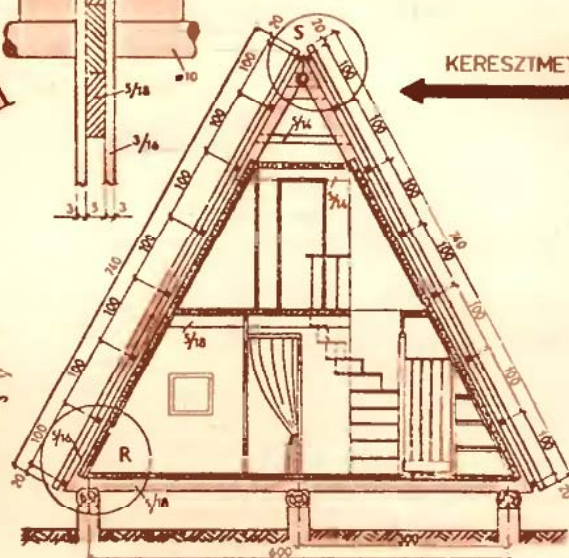
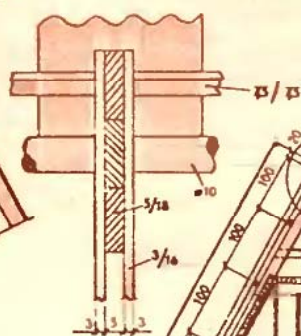
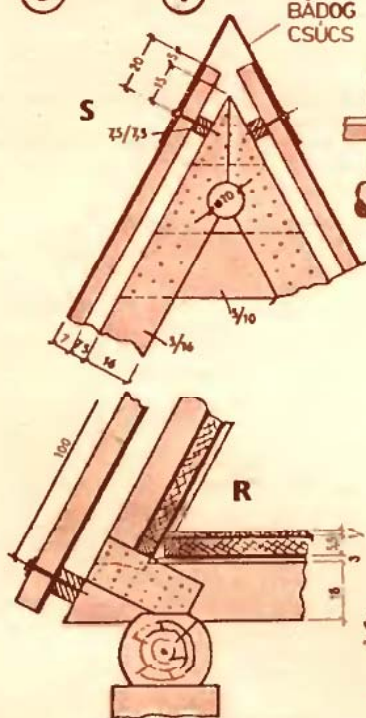
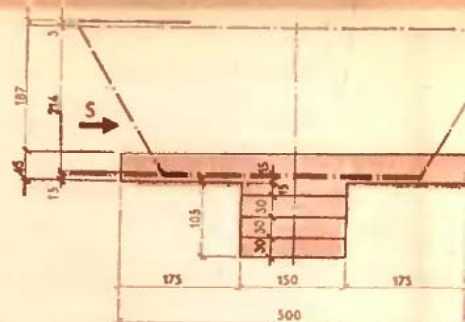
A felszín fölötti rész számára karontból, eternitcső darabból lehet zsálatatot készíteni.

Jó, ha a cölöpökbe egyszerűbb vasalást is helyezünk. Célszerű a cölöpöket a farész felépítésének megkezdése előtt legalább 2—3 héttel — de csak fagymentes időben — elkészíteni. Fontos, hogy a cölöpfekbe szétterpesztett alsó végű laposvas kengyeleket is beöntsük a talpgerendák befogadásához.

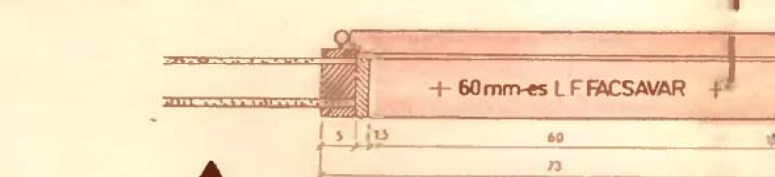
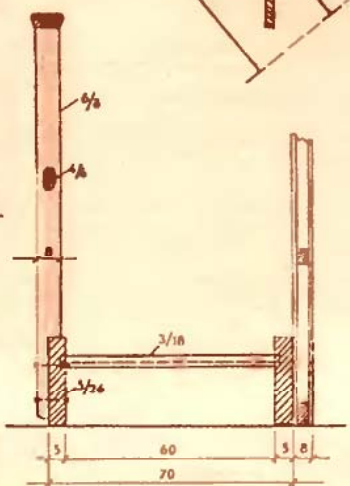
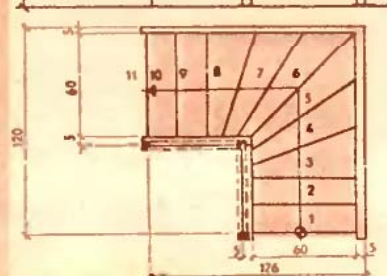
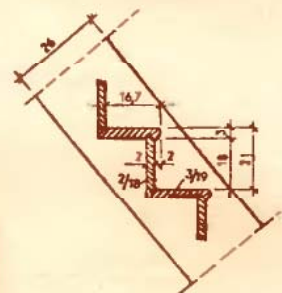
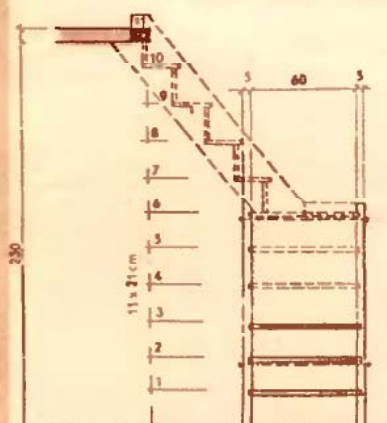
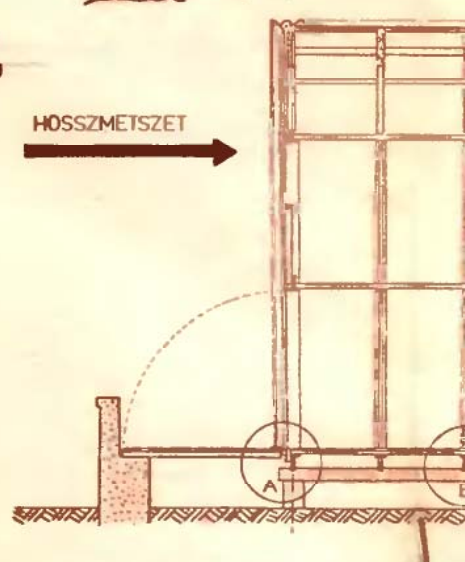
Nagyon fontos, hogy a cölöpök pontosan a kijelölt helyükre, oldalanként egy sorba, pontos derekszögű alaprajz pontjait alkotva kerüljenek, s hogy fejeik pontosan egy szintbe kerüljenek. Célszerű először a bal első és jobb hátsó cölöpöt, egy időben elkészíteni, azután — a már meglevőkre helyezett leceken szintbe mérve — a másik két sarokpontot, s végül az oldalsókat.

Ha az alapcölöpözés elkészült — hatalmasat ugorhatunk — kihagyva a falazást, azonnal a fedélszék készítésének láthatunk, hiszen itt nincsenek falak. Am először nagy tervrajzunk perspektívikus röntgenképen ismerjük meg az egyes acsszerkezeti elemeket és azok nevét. Tehát:

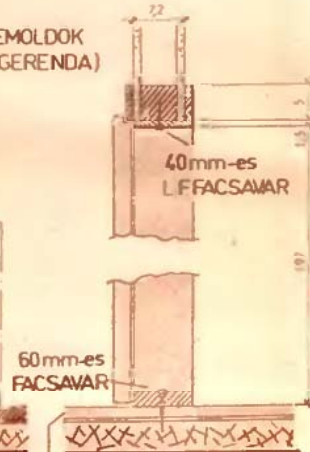
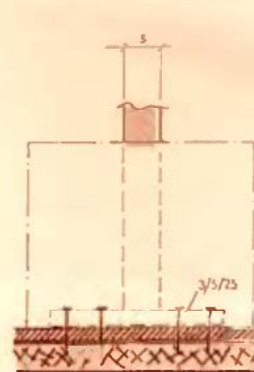
1. Betoncölöp. 2. Alapgerenda, másképp sárgerenda. 3. Székkeret (ezen a rajzon itt az előző pluszkeret, ami leengedve teraszt alkot, s lehet „lefejezett”, azaz nem háromszög, hanem csak trapéz alakú is). 4. Viharléc, a keretek előre-hátra dőlésének megakadályozására. 5. Héjazatléc (tetőléc — a hullámpalák tartására, egyben szelemen is). 6. Héjazat (hullámpala). 7. Gerinc (ugyanacsak pala). 8. Padlózat. 9. Padlózat. 10. A manzárd-szint (padlástér) padlózata, egyben a földszint mennyezete, tartó T-gerendái a kötő — másképp torok-gerendák). 11. Mennyezet.

HÖSSZMETSZET

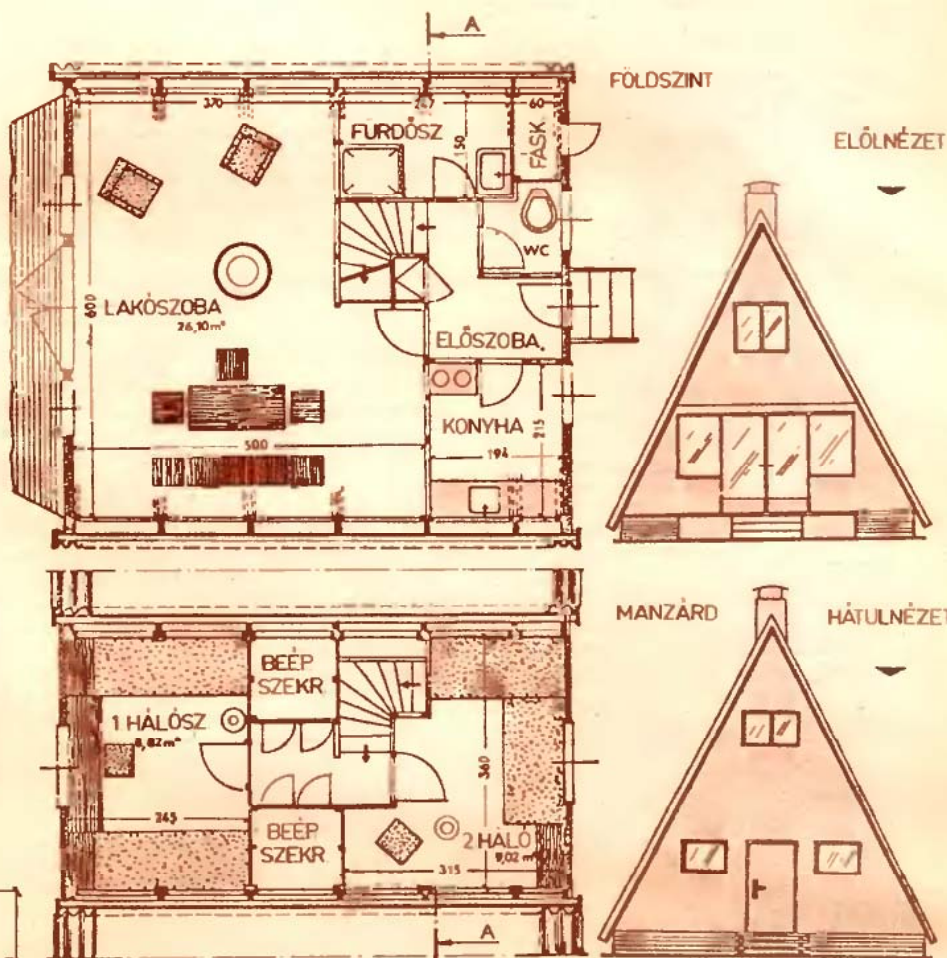
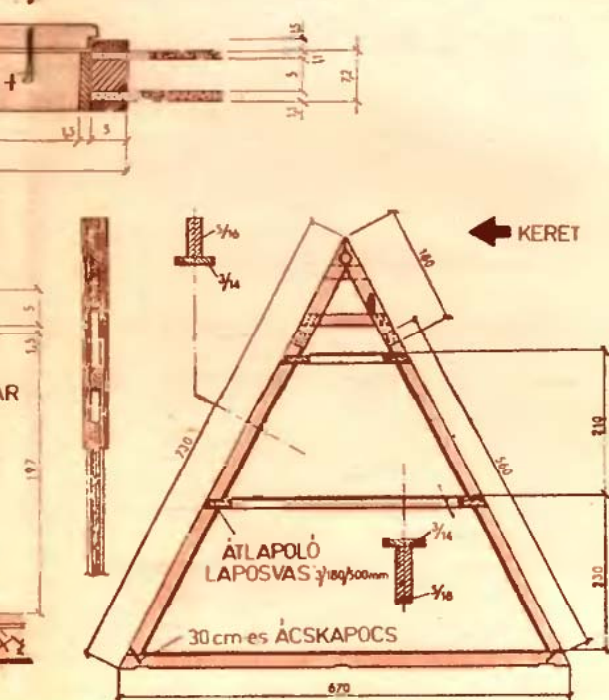

AJTÓ ALAPRAJZ

AJTÓ SZEMOLDOK
 (KOSZORÚ GERENDA)

KÜSZÖB

**„A” faház,—
szomszédból**

53

Nagyon részletes tervrajzunk alapján az A-ház el is készíthető. Különösen, ha olvasóink az ajánlott szakirodalmat is megszerzik és a gyakorlati munka megkezdése előtt annak tanulmányozására szánnak egy hétvégét — amit szívből ajánlunk!!!

Helyünk sincs rá, de célunk sem az, hogy a készítés technológiáját részleteiben ismertessük. Viszont néhány nagyon fontos „apróságra” mégis felhívjuk a figyelmet.

A talpgerendákat (sárgerendákat) a betoncölöpökről kifelé mozdulás ellen hatásosan biztosítani kell. Ugyanezt a célt szolgálja a keretek alsó, vízszintes darabjainak a sárgerendákhoz igazodó, 2–3 cm mély bevágása, beültetése. Ezt a műveletet csak a helyszínen, a keretnek a sárgerendákra állítása és azon bejellelőzése után célszerű végezni. (Részletábrán.) Továbbra is a szétcsúszás megállításánál maradva: — acéllemez, vagy fa övdarabokkal —, azokat az alsó és oldalsó keretlécekhez egyaránt jól facsavarozva — (övek helyett esetleg U-kengyellel) gátoljuk meg a keret talpak szétcsúszását. U-kengyelekkel rögzítsük a torokgerendákat is.

A taréj-szelemet — azaz a házacska felső gerincén hosszában futó gerendát ne a keret oldalsó léceinek legfelső találkozásához, hanem az alsó találkozási vonalukba helyezzük. (Az S részében a 10 cm átmérőjű körkeresztmetszetű lécc.)

A keretek felállításakor több személy működjék együtt. A már helyére került első keretet kötelekkel előlről-hátulról jól rögzítsék, amíg a másodikat is beemelik. A kettőt azután kapcsolják össze átlós, oldalirányú viharlécekkel. (A röntgenábrán 4-es.) Ha már valamennyi keret áll, gyorsan erősítsük fel a taréj-szelemet (S-ábrán), majd két-két sor tetőléccet (röntgenábrán 6-os). Nem árt, ha a már álló tetőszéket előre-hátra dőlés ellen az egész oldalakat átfogó, X-alakú, jobb-bal menetes feszítővel ellátott kábelpárokkal is rögzítjük.

Nem egészen vízbiztosan fedi a gerincet a kapható gerincpala (röntgenábrán 8-as), ezért a gerincet bádoglemezrel (vagy csak azzal) is le kell takarni (S részében).

HOSZIGETELOKÉNT

habszivacs morzsálék, a TEMA-FORG Vállalat új, „Temisol” nevű műanyag „szalmaszönyege” — hungarocell lemezek — vagy a legolcsóbb megoldás: perlités habarcs (EM. 71/4. szám) kerüljön a kettős falak közé. Belül az épületet célszerű bútorpanellel, műanyag tapéta bevonatú rétegelt lemezzel, vagy lam-béria-lécekkel burkolni.

Nagyon fontos az egyes elemek külön-külön, összeszerelés előtti és összeszerelés utáni újbóli lángmentesítő és tartósító felületkezelése. Jók e célra a Xyladecor, a Tetol lazur, ill. a Tetol FB (éghetőség csökkenítő), amelyeket lakkozás előtt a dobozaikon levő használati utasítás betartásával kell felhordani. Ha csak lehet, rozsdamentes facsavarokat használjunk az összeerősítéshez, s ne szegeket. (Gyorsítja a facsavarozást a barkácpisztolyra erősíthető csavarhajtó tartozék.)

Különös gondot készítsük el a kémények áttöréseit, nehogy egy-egy „hőhid” tüzet okozhasson. A tetőlemezek (hullámpalák) felerősítésére legcélszerűbb a vékonyabbik (6 mm átmérőjű) speciális hullámpala facsavar. Jó tudni, hogy a négy hullámpala sarkainak találkozó felfekvésénél a jobb alsó és bal felső palasarkot kb. 15 cm mélyen átlósan lecsípi. Különben az egymásra kerülő négy réteg felemelné a palák sarkait a tetőszékről. A palák a facsavarok számára fúrhatók, de ácskapoccsal egy gyors ütéssel ki is lyukaszthatók. Érdemes a legalsó palasor alsó éle alá ereszcatornát is szerelni és abból a csapadékvizet az épületől elvezetni. De legalább is betonozott csurgóárkot készítsünk a csapadékvíz számára — nehogy az a ház alá folyhasson.

Segítőként lehetőleg ácsot kérjünk. A laikusok ne sajnálják a pénzt egy pár vastag munkakesztőre és munka közben hordjanak karimás kalapot is. Ha kell, inkább fűrésszel és ne a gyorsabb, ám veszélyesebb szekercével alakítsák a léceket-gerendákat.

— praktikus —

KERESIK AJÁNLJÁK

Szász János (3900 Oroshaza, Kelet u. 34.) olvasónk megvételre keresi lapunk 1970/4–6–10–11-es, az 1971/11-es, az 1972/5–7-es számait, és szívesen megvásárolja az 1970/1-től 1972/8-ig megjelent példányokat is.

Józsa László budapesti (1203 Vas Gereben u. 20.) olvasónk eladásra kínálja az 1957/7-től 1974-ig megjelent összes példányokat; Györfly Károly budapesti olvasónk (1196 XIX., Zrínyi u. 115/a) pedig az 1962/2–3–5-ös, az 1967/3–8–10–11-es, az 1968/1–7–11–12-es, az 1969/1–2–3–6–7–9–10–11-es, az 1970/2–3–5–6–8–9–10–11-es, az 1972/1–2–3–6–7–8–9–12-es, az 1973/1–3–4–5–6–7–8–9–10–11-es számokat.

Olasz József (9700 Szombathely, Bem József u. 29/c) keresi az 1965/1–2–4–5-ös, az 1966/2–12-es számokat, cserébe kínálja az 1972/12-es, az 1973/1–7–8–9–11-es példányokat. Szabó Gábor olvasónk (1131 Bp. XIII., Döke u. 14.) elcserélné az 1960/7-es, az 1961/2–7–8-as, az 1962/1–5–6–8–10-es, az 1963/3–5–6–7–9–10-es számokat az 1969/1–6-os, 1966/2-es, az 1967/7-es és az 1972/1-es példányokért. továbbá eladásra kínálja az 1957–58–59–60–65–66-os évfolyamok egyes példányait, valamint az 1961–64-es és, 1967–71-es, az 1972-es, az 1973-as évfolyamokat és az Ezermester Kiskönyvtár 1–2–3–4–5–6–7–8-as kötetit. Bakos Lőrinc (8471 Káptalanfa, Dózsa u. 3.) cseréire kínálja az 1966/6–9–12-es, az 1966/8-as, az 1967/1–3–4–5–6–7–8–10–12-es, az 1968/1–2–4–5–9–10-es, az 1969/6–9-es példányokat az 1962/1–2–3–6–8–9–10–11-es, az 1963/11–12-es, az 1964/1–5-ös, az 1965/2–3-ös számokért.

Özv. Pálfay Sándorné (1032 Bp. IX., Ráday u. 31. közép épület IV. em. 6.) eladásra kínálja több száz darabot álló fa- és fémmezmunkáló barkácsszerszámkészletét és műszereit.

Zimányi Sándor nyugdíjas (2687 Bercel, Fogacs pusztá) kéri lapunk olvasóit, hogy akinek van használaton kívüli kézihajtású asztali fűrógépe (12 mm-ig) térítés ellenében adja át számára.

Husz Ferenc (8303 Tapolca, Dobó t. 1a. kötelep XVII. ép.) a lap 1957-től megjelent egyes példányait elcserélné barkácsanyagokért.

Az elmúlt havi hírlatok közül sok vonatkozik a DIAPOROMÁT ismertető januári cikkünkre. Közülük Kiséry László budapesti gépészmérnök és Holinszky János erdélyi olvasónk különösen alapos, s később „Még jobb” rovatunkban is ismertetjük.

Segítő észrevételeikért olvasóinkat 100–100 forintos utalvánnyal díjaztuk.

74.3. számunk cikkei közül a legnagyobb érdeklődést és elismerést a (részben már a 74.2. számban is közölt) lam-bériát ismertető — a nagyon újszerű, hezappító írás váltotta ki. Szerzőjét 250,— Ft-os utalvánnyal utódíjaztuk.

Villamos mérőműszerek javítása, átala-ldítása érzékenyebbre, vagy kombináltra, hitelcsítés, skálarajzolás. Díjtalan tanácsadás. Bodnár 1063 Budapest VI., Lázár u. 12. T.: 317–750 (—)

Láttuk...

... az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat március 22-én megnyitott új Propaganda Centrumát, ahol az ifjúsági, gyermek-, sport-, pedagógiai-, egészségügyi sajtó-, uttörőkiadványok, plakátok, stb. megtekinthetők és megvásárolhatók. A Rpi. XIII., Fürst Sándor utca 14/b. sz. alatti (a Vígsházhoz közel levő) Centrumban árusítják lapunk — a kiskönyvtár és szaktanácsadó füzetek korábbi, de még kapható példányait is.

Igy ott ismét kapható a 10., „Új készítmények, anyagok, módszerek” és a 11. „Csináld magad — autósoknak” című kiskönyvtárkötet. A lapok, kiadványok hét-főtől péntekig 10–13 óra között vásárolhatók. A centrum telefonszáma 122–253.

*

... dr. Filep Tihámér Erdélyből Nagylengyelbe (8983 Bányász u. 76.) költözött körzeti orvos olvasónk levelét, melyben felajánlja cserébe a lombfűrészélést kedvelő olvasóinknak saját mintáit és szívesen levelezne e témában, venne részt kiállításokon.

*

Láttuk Somoskövi István kunfchértői olvasónk huzalból hajlított-forrasztott autókompózióját, a huzalszobrászat gratulációt érdemlő kis remekét. A képen is bemutatott kis kocsik ajtajai, fedelei nyithatók is.

Hallottuk...

... hogy nagy érdeklődést keltett a 74/3. számunk hátsó lapján bemutatott csavarhajtó tartozék. Az ott ábrázoltat a METABO barkács fűrőpisztolyra lehet erősíteni. A METABO készülékeket hazánkban a VASÉRT (VIII. Üllői út 32.) árusítja. Ilyen csavarhajtót egyébként gyárt az EVIG is. Azokat a Szerszám- és Késgép Értékesítő Vállalat hozza forgalomba.

*

FIGYELEM! Az Ezeremester Bolt Vállalat békéscsabai új boltjának címe helyesen: Tanácskoztársaság útja 29–33 (s nem amint hírül adtuk, Vöröshadsereg útja).

Megjelent a
RAVILL KERESKEDELMI VÁLLALAT
HÍRADASTECHNIKAI ALKATRÉSZEK
KÉPES KATALOGUSÁNAK II. KÖTETE!
Ez a kiadvány a kondenzátorokat tartalmazza.
További kötetek előkészületben vannak.
Az I. és II. kötet együtt és külön-külön is levélben megrendelhető a
Közgazdasági és Jogi Könyvkiadónál
1054 Budapest, Nagy Sándor u. 3.
Megvásárolható a
SZABVÁNYBOLTBAN
1051 Budapest, Szt. István tér 4.

AL-
KAT-
RE-
SZEK

(→)

EM rejtveny

Három, hasonló, de nem azonos rajzjelet látnak itt olvasóink. Az első **elektromos** — a második **építészeti** — a harmadikat **vízszereleési** rajzokon alkalmazzák. A feladat: beküldeni a három rövid meghatározást, mit is ábrázolnak a jelek?

Beküldési határidő: minden hó utolsó napja.

Áprilisi helyes megfejtésünk: 1., Reszeléshez, 2., Savnak, 3., 170 cm (mint a testhossz).

Márciusi rejtvenyünk megfejtői közül 50–50 Ft-os vásárlási utalványt nyertek: Geddi Viktória, Molnár Pál, Herke Péter, Mikszáth Kálmán budapesti, Éles Csaba budaörsi, Márkus Ildikó karcagi, Orsós Gyula pástói, Balics Kalatin zalaegerszegi, Ficzer János miskolci, Csordás Gábor komlói olvasóink.

Subakészítés— még jobban!

A lapunk ez évi első számában megjelent „Subaszőnyeg házilag” című cikk kapcsán nagyon sok olvasónk kereste fel szerkesztőségünket, írt levelet vagy érdeklődött telefonon. Többségük — így pl. Pető Sándorné is, Erdőkeresztről — subaszőnyeg mintalap után érdeklődött. Hátsó színes borítónkon ötletadóul számukra mutatunk be néhány kész subaszőnyeget.

Olvasóink közül sokan hasznos ötletet is küldtek be, amelyekből ugyancsak „szőnyegre kerül” itt néhány. (Hasznosíthatók még a lapunk 1967/11., 1968/1. és 6., 1970/3., 1973/4. és 8. számában megjelent ötletek is!)

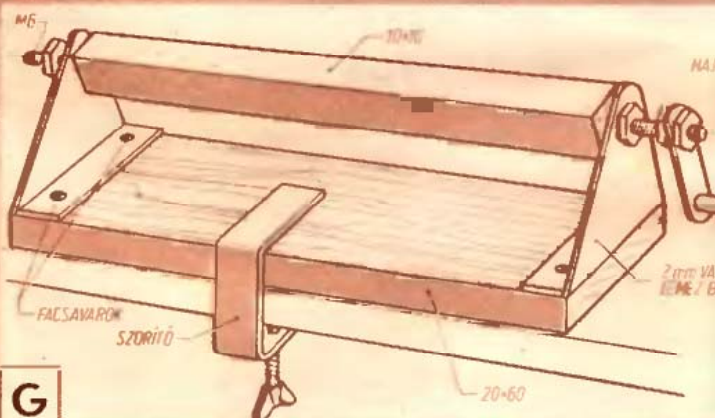
Egy modern szőnyeg mintarajzát is közöljük, amelynek figyelmes áttanulmányozása támpont lehet önálló minták tervezéséhez. E munkához milliméter beosztású papír szükséges, amelyre színes ceruzával (esetleg színes filctollal) rajzolható fel az elképzelt minta. Egy négyzet (1×1 mm) egy-egy hurkolási helynek felel meg.

A manapság legdivatosabb, nagymintás szőnyeg (A) uralkodó színei a piros és annak kiegészítő árnyalatai. A rajz (B) jelölései a következők: 1 = sötétbarna, 2 = bíborvörös, 3 (négyzetben fekete pont) = vörös, 4 (négyzetben kör) = piros, 5 = rózsaszín, 6 = fehér. (A kongré méretét a hurkolási helyek száma alapján számítjuk ki.) Természetesen magunk is meghatározhatjuk a szőnyeg színeit, de legyünk tekintettel a színharmónia szabályaira. (EM 1967/5., 1970/9.)

A mintarajz útmutatása alapján kétféleképpen kezdhetjük el a munkát. Az egyik esetben a rajz alapján színes ceruzával vagy filctollal felrajzoljuk a kongréra a minták színeit, s annak alapján hurkolunk. A másik megoldás szerint a kiszabott kongré mellé tesszük a mintát és alulról kezdve — a mintát figyelve — haladunk felfelé a hurkolással. Még egy jó tanács! Ha mintánk nagyon részletdús, a kész szőnyeg fonalszálnak hossza ne legyen több 10–15 mm-nél, különben a minták „elkenődnek”.

—bágyi—

Fonalcsevélő

G

Hegesztett suba

Vámos Csaba pécsi olvasónknak nem volt türelme a szálak hurkolásához, ezért újszerű megoldást dolgozott ki.

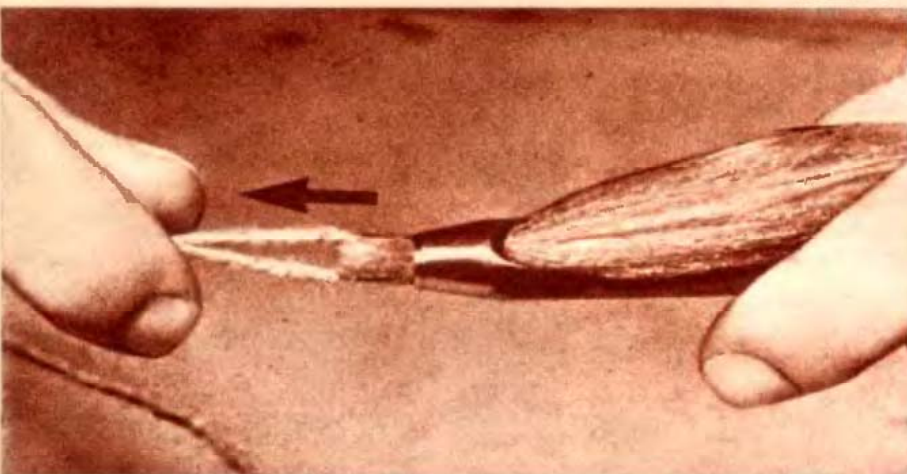
„Módszeremmel, ha nem is egyszerűbben, de gyorsabban készíthető subaszőnyeg. A hegesztett suba kialakításához a műanyag rafian és a kongrén kívül egy bőrlyukasztó (3-as), s egy denaturált szesz égő szükséges. A fonalat négyszálasra tekertem, majd egy szál damillal átfűztem a bőrlyukasztón (C), s a kijövő köteg végét egyenesre vágtam. Ezek után a kilátszó, kb. 5 mm hosszú köteg végét rövid időre a láng fölé tartottam (D), s amikor az anyag kissé megolvadt, a bőrlyukasztót a kongréra nyomtam (E). A kongréra „hegesztett” szálak jól rögzítődtek. Ezután a lyukasztót addig húztam fel, hogy meglegyen a kívánt szálmagasság és a hegesztéshez szükséges 5 mm, majd a rafia-köteget ollóval elvágam (F). A következő szálköteget az előző mellé hegesztettem, s így ismételtettem tovább a műveletet”.

Hasonló ötletet más is küldött be. Barok László budapesti olvasónk technológiája azonos, de bőrlyukasztó helyett egy 8 mm belső átmérőjű fémcövet használ, amelybe 12 szál fonalat fűz. Burger Istvánné budapesti olvasónk pedig műanyag nyomós ceruza szárába fűzi a fonalakat.

A három hasonló ötlet beküldőit 100—100 Ft-os vásárlási utalvánnyal díjaztuk.

D

C

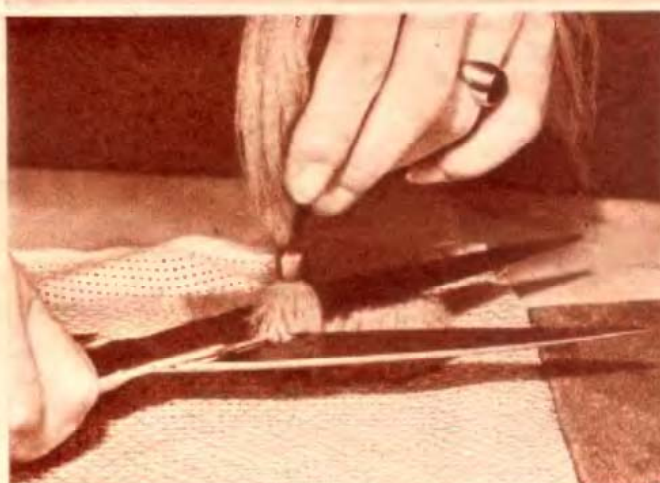
F

E

Az előző cikk (74/1.) borotvapengét és vonalzót ajánlott a kis fonalszálak kialakításához. Ami a kézbe fogott penge és a vonalzó nem a legalkalmasabb eszköz a fonaldarabolásra, mert a művelet lassú és balesetveszélyt rejt magában. Ezért Halász Pál teleki olvasónk egy kézi hajtású fonalcsevelőt (G) készített.

Egy 20×60 mm keresztmetszetű falap két végére 2 mm vastag lemezből kivágott, derékszögűre hajlitott tartóbakokat csavarozott. Ezek után egy 10×10 mm keresztmetszetű keményfa lécs két végébe 6 mm átmérőjű és kb. 20 mm mély vakfuratot készített. A lécsét a bakok közé helyezte, s a vakfuratokba — a bakok furatán keresztül — epokitt ragasztóval bekent végű, M 6-os menetű köracél darabokat dugott. Az epokitt megkötése után a kiálló csavarvégekre M 6-os anyákat hajtott. Használatkor a fonalcsevelőt pillanatszorítóval fogja az asztal széléhez.

Olvasónk ötletét 100.— Ft-os vásárlási utalvánnyal díjaztuk.

MOTOR-

CSŐNAKRA...

CSÚSZÓTETŐ

A vizitúrák örömeit igencsak megkeserítheti egy váratlan záporosó, ha csak a csónakunk nem kabinos. Ilyen, nagy motorcsónak azonban kevés van. Viszont a kisebb hajók tulajdonosai is védekezhetnek a váratlanul lezúduló „áldás” ellen, ha lesz fedél a fejük fölött. Lapunkban már közöltük egy kinyitható, csővázaz kabrióle vászontető leírását (72 4.), de van más megoldás, a csónakra alkalmanként felszerelhető kabintető, amelyet egy-két hétvégén össze lehet állítani. Ez a csónaktartozék, a szaknyelven „hard-top” (= kemény fedél) nemcsak az eső ellen nyújt védelmet, hanem a menet-szélről is óvja a csónak utasait.

TANÁCSOK A TERVEZÉSHEZ

Nálunk a csónakok zöme még kis műhelyekben, egyedi darabként készül, ezért kevés a tipizált, egyforma csónaktest. Nem lenne értelme hát pontos méreteket adnunk. A kabintető nagyságát, kinek-kinek a saját csónakjához — s adottságaihoz — igazodva kell megtervezni.

A terv a motorcsónak oldal- és felülnézeti rajzára épüljön. Ha a csónakon még szélvédő nincs, azt 4–5 mm vastag plexilélemből és az alumínium szaküzletekben kapható „üvegfogó” idomból állíthatjuk össze. A szélvédő lehetőleg ne ívelt legyen, mert munkánkat megnehezítik a hajlítások. Az egyenes darabokból álló, s alumínium kerettel összefogott szélvédő is mutatós, sőt ahhoz a kabintetőt is egyszerűbben csatlakoztathatjuk. A szél-

védő általában a fejünk ülőhelyzeti magasságáig érjen. Dőlésszöge 45 fok, vagy annál kevesebb legyen, de a plexi akkor is nyúljon fejünk magasságáig.

A csónakra erősíthető kabintető magasságát már úgy válasszuk meg, hogy (ülő helyzetben) fejünk és a tető között legalább 200 mm szabad magasság legyen (1). Tervezőkor vegyük figyelembe az ülés és a kormány közötti távolságot is (2).

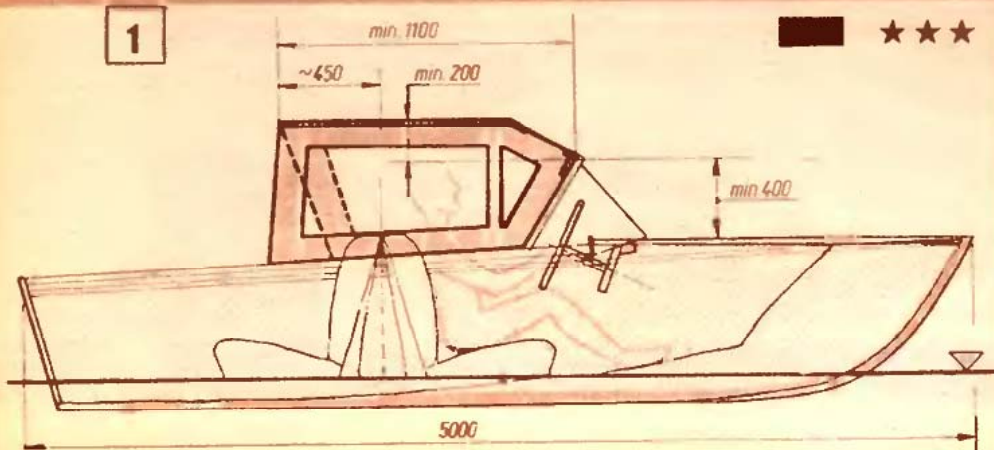
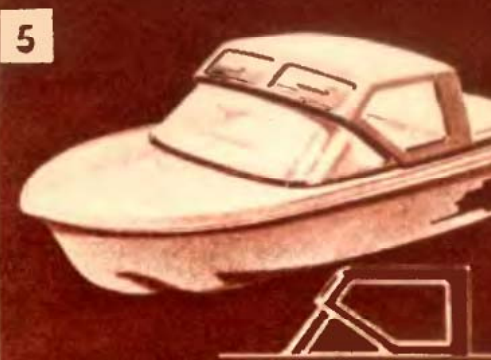
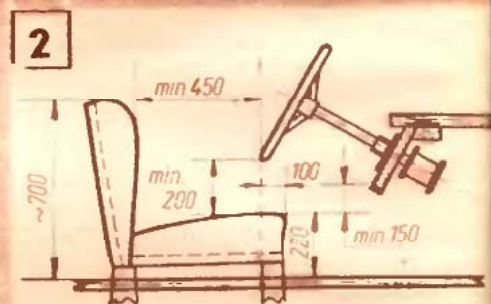
A kabintetőt olyan hosszúra tervezzük, hogy a vezető mögött ülő utasokat is vedje. Azok üléseit fordítsuk a vezetőnek háttal, így csónakunk súlyelosztása is kedvezőbben alakul, s a „kajút” is rövidebb lehet.

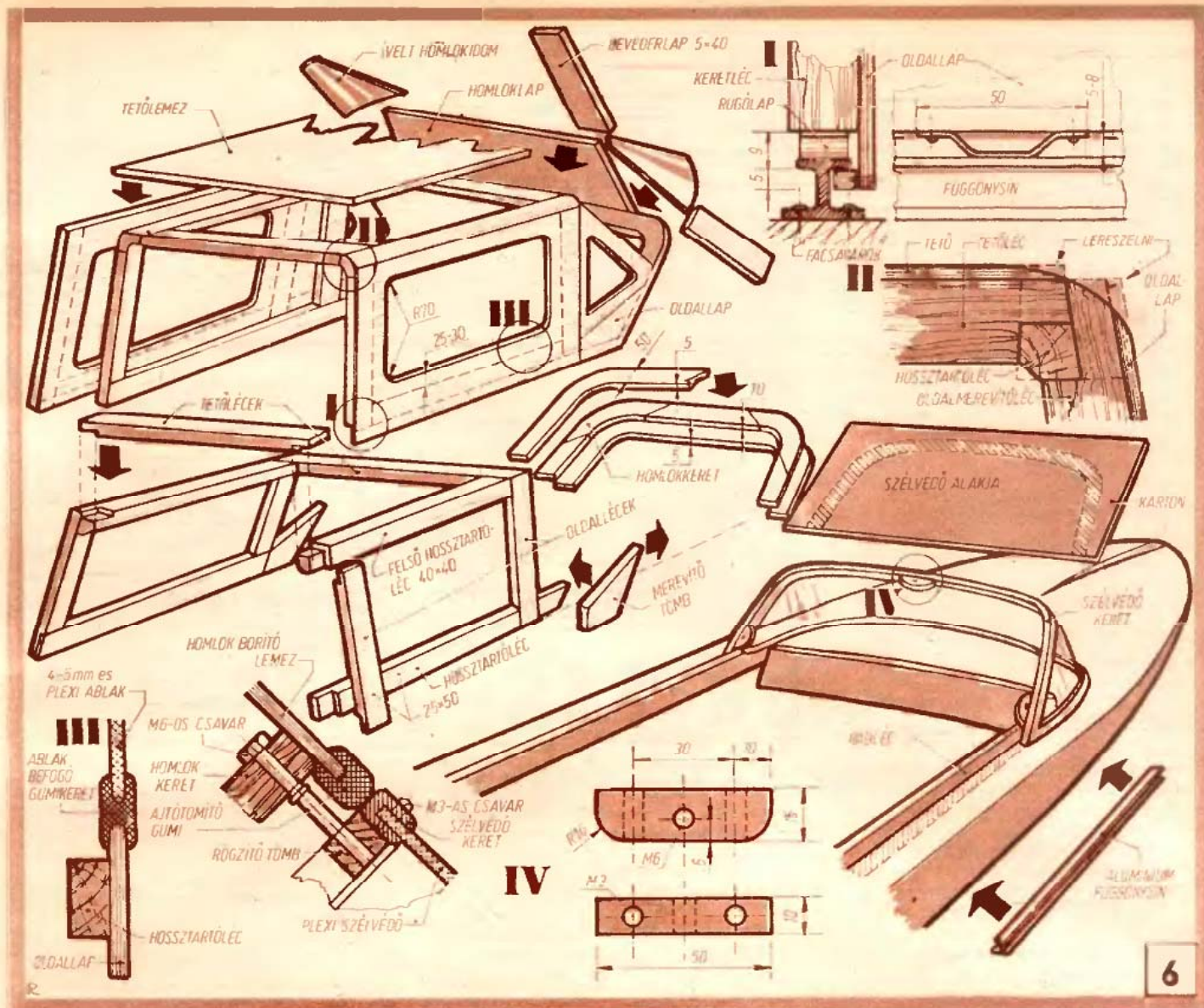
A főmeretek meghatározása után csónakunk méretarányos rajzára szerkesszük meg a kajút körvonalát ügyelve, ne hogy

a felépítmény ormótlanna tegye csónakunkat. (A kis oldalmagasságú motorcsónakokon esetlenül hat a viszonylag magas kabin!) A kajút megtervezéséhez ötletként néhány változatot mutatunk be (3, 4, 5). A második változatot csak lassú (pl. ún. rocsó), testekre ajánljuk. A kabin szélességét az utasteret oldalról lezáró hablécc (az oldalmagasító palánk) külső mereteihez igazítsuk.

A VÁZ

A pontos rajz elkészítése után kezdjük meg a váz összeállítását. Ha ívelt a szélvédő, alakját másoljuk át egy kemény kartonlapra. A szélvédő külső ívével 8 mm-re legyen kisebb a kabin előlő fa-kerete. A két oldalkeretet — a felső hosszartó kivételével — 25×50 mm-es lé-

cekből, egymásba lapoltatva állítsuk össze (6). Az alsó hossztartó lécre erősítsük egy-egy, az ívelt keretet rögzítő merevítő tömböt. A felső hossztartó élét gyaluljuk le. A két, összeállított oldalkeretet a két tetőleccel fogassuk össze.

A kabintető vázát elől szilárdan összerogó ívelt — esetleg sarkos — keretet három, egymásba lapolt, 10 mm vastag deszkából állítsuk össze, majd két oldalát 5 mm-es rétegelt lemezzel fedjük le. E nagyjolt darabra a karton-sablon alapján másoljuk át a szélvédő pontos alapját, s ezt követően lyukfűrészrel vágjuk ki a keretet. Az alkatrészeket ráspollyal igazítsuk a szélvédőhöz!

Következő lépésként a kabintető vázát helyezzük a csónakra, s jelöljük át az alsó hossztartó léccel a fedélzetre. E helyre csavarozzuk fel a kabintetőnél kb. másfélszerre hosszabb, hátrább érő függőnysíneket. A hossztartó lécek alá-
ra meg erősítsünk két-két, íveltet hajlított bronz rugóacél csíkot (I.). A vázat újból helyezzük a csónakra, s ezután csavarozzuk helyére a szélvédőre simuló homlokkeretet. Az alkatrészek rögzítéséhez sárgaréz facsavarokat és Palma Rekord ragasztót használjunk.

A váz borításához használt anyagunk 3 mm-es rétegelt lemez legyen. Az oldal-lapokat vágjuk méretre, majd fűrész-
ljük ki az ablaknyílásokat. A lapokat Palma Rekorddal ragasszuk a váz lécre, s rozsdamentes szegekkkel vagy facsavarok-
kal erősítsük fel. A két oldallapot és a tetőlemez felszerelése után a kabin két felső sarkát kerekítsük le (II.). Ha ezzel is végeztünk, egy nehezebb munkafázis következik: a homlokkrész borítása.

A kabin homlokkrészét — íveltége miatt — elég nehéz úgy befedni, hogy a borítás mutatós legyen. (A szögletes szél-

védő csónakoknál viszont ez nem jelent különösebb nehézséget.) Az ívelt fedéshez a kis íveltégű részt egy pontosan méretre fűrészelt rétegelt lemezzel lefedjük, s a hiányzó két sarkot PVC lemezből, sablon segítségével kivágott és melegen meghajlított idomokkal borítjuk be. A borító-lapokat hevederlapokkal fogassuk össze. Eleikre ragasszunk gépkocsiablak-tömítő gumidomot (IV.). Az oldallapok alá-
ra csavarozunk egy-egy, 5x5 mm-es rögzítőleccet (I.).

A kabintető rögzítése indulás előtt feltétlenül szükséges. Azt a szélvédő keretéhez kell rögzítenünk, különben menet közben hátracsúszna. A rögzítést a szélvédő keretére csavarozott sárgaréz tömbökkel és a kabinkeretbe dugott csavarokkal oldhatjuk meg (IV.). A három, M 6x45-ös hatlapfejű csavar szorába — a fejtől 25 mm-re — reszeljünk hornyot, majd hajlítsunk rá huzalból gyűrűt. A csavarokat dugjuk helyükre és pattintsuk szorukra a biztosító gyűrűket. Ha a csúszótetőt a szélvédőhöz nyomjuk, a csavarok kússá hátra csúsznak, így azokat könnyen a menetes tömbökbe hajthatjuk. A kajútót most már minden szempontból „vizsgáztassuk” le, s ha semmilyen hibát nem tapasztalunk, kezdjük hozzá a csinosításhoz.

MÁZOLÁS, KÁRPITOZÁS

A kész tetőt először is alaposan csiszoljuk le, majd eresszük be lenalkyd hígítóval. A mélyedéseket, kisebb felületi hibákat Wallkyd-kittel tüntessük el. A kittet száradása után újból csiszoljuk le, azt követően pedig gondosan portalanít-
suk a külső felületet. A most már sima felületű kabint kívülről kenjük be egy-

szer Alaplast alapozóval, száradása után pedig kétszer Syntalin zománcsal.

A csónak belsejét kárpitozással díszíthetjük. E célra jól megfelel a legolcsóbb műbor, esetleg vastagabb könyvkötő vászon. A borítólapok belső oldalára — a víz léceit és az ablaknyílások közé — ragasszunk poliuretánhab hulladékokat. Az ablaknyílások szélére ragasszuk fel a kárpítót, majd később a műbort feszítsük ki és erősítsük fel a vázlecekre. Ragasztáskor a kárpítót is kenjük be Palma Rekorddal. A felesleges anyagot éles késsel vágjuk le.

ÜVEGEZÉS

A bemázolt kabin ablaknyílásaiba 1-3 mm-es plexiből kifűrészelt lapokat hely-
gyünk. Az ablaküvegek mérete 16-20 mm-rel legyen kisebb a nyílásokénál. A plexilapok sarkait, éleit, kerekítsük le, majd csiszoljuk simára. Az üvegrögzítő gumidomot ragasszuk az ablaknyílás élére, majd a plexilapot egy 2x6 mm-es, lekeretített élő acéllemezcsík segítségével illesszük a helyére (III.). A gumidomot kússá hajlítsuk ki, illesszük a hornyba a plexilap sarkát, s a lemezcsíkkal fokozatosan előre haladva, az ablakot feszítsük a gumidom hornyába. (A háromszögű ablakot érdemes a gépkocsi elfordítható, „elefántfül” ablakához hasonlónak kialakítani.)

Mivel a szélvédők magassága változó, az alacsony szélvédőt a kabin homlokkrészébe vágott ablakkal egészítsük ki. A kárpítást az ülés hátrahúzócséval fokozhatjuk. Az ablakok gumikeretét össze-
és nyáron kéthetenként víz és glicerín 50%-os keverékével kenjük be.

Bs. J.

A szabad időnk egy részét a tartósan jó idő beállta után is a lakásban töltjük. Üres időnkben olvasunk, harkácsolunk, rádiót hallgatunk stb. Nem árt azonban, ha időnként könnyed, vidám szórakozással töltünk el néhány órát. A „hogyan” kérdésre mindjárt egy ötlettel válaszolunk; bemutatunk egy, az ügyességünket, reflexünket ellenőrző, próbára tevő szerkezetet.

Készülékünk lelke egy tranzisztoros áramkör, amely lehetővé teszi, hogy a „szintidő” különböző értékek között állítsuk be. Ugyanis az áramkörbe iktatott hajlított hurkon a tapogató pálcával meghatározott időn belül kell áthaladni. Ügyességünket így kétféle módon is ellenőrizhetjük; egyrészt a beállított szintidő teljesítésével, másrészt úgy, hogy a tapogató pálcával érintés nélkül haladjunk végig a fémhurkon.

AZ ÁRAMKÖR

A játék megépítéséhez természetesen nincs szükség drága és változatos alkatrészekre. Mint az áramkör kapcsolásából (1. ábra) is kitűnik, a szerkezet egyszerű, megépítése sem igényel különösebb szakértelmet. Megfelelőek a már kiselejtezett készülékekből kiforrasztott alkatrészek is.

A rajz alapján elkészített, vagy egyéni ötletek alapján kialakított „pálya” (hurok) egyik vége a telep pozitív sarkához csatlakozik, a másik viszont nincs bekötve az áramkörbe — vagyis a „levegőben lóg”. Egy-egy hibás mozdulat a „pályán” mozgatott pálcával, s az érintkezés hatására az R1-es ellenálláson és a P1 potencióméteren keresztül a C1-es kondenzátor feltöltődik. Amikor a pálya és a mozgatott pálcák már nem ér össze, a C1 kondenzátor tartja a feszültséget.

A C1 kondenzátor lehetőleg jó minőségű alkatrész legyen. Ugyanis lényeges szempont, hogy töltését megfelelő értéken tartsa, ami fontos az áramkör jó működéséhez. A T2 tranzisztor emittre a tirisztor „G” kivezetéséhez csatlakozik.

Amint a C1 kondenzátor feszültség eléri a megfelelő értéket, akkor a tirisztor „G” kivezetésén a feszültség addig emelkedik, amíg a tirisztor bekapcsol és a csengő jelez. A tirisztor segítségével így tulajdonképpen két áramkört kapcsoltunk össze. Áramkörünk működésének ellenőrzésére jelzőlámpát is használhatunk.

A K1 kétpólusú kapcsoló a folyamat megindulásakor (bekapcsolásakor) a C1 kondenzátornál rövidzárlatot hoz létre. A tranzisztorok

ALKATRÉSZJEGYZÉK

R1 3,3 kohm, 0,25 W 5%, R2 3,3 kohm 0,25 W 5%, R3 3,3 kohm 0,25 W 5%, R4 39 kohm, 0,25 W 5%, P1 50 kohm, lin., T1, T2 BC 107, T3 tirisztor SCR1 (05/1A, 50 V), D1 OA 91 vagy hasonló, C1 100 µF 12 15 V, Jelzőlámpa 6V, 9V-os telep (3 db 3 V-os rúdelem, vagy 2 db 4,5 V-os laposelem).

TRAN-ZISZTOROS

ÜGYESSÉGVIZSGÁLÓ

BC 107 típusúak, de felhasználhatunk más, NPN típusú tranzisztor is, a megfelelő paraméterek figyelembevételével.

KÉSZÍTÉS

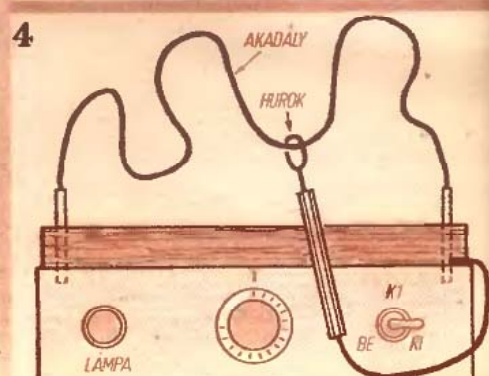
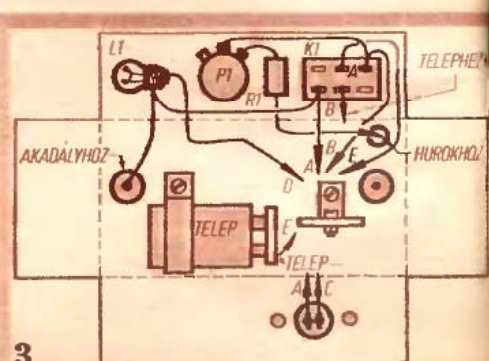
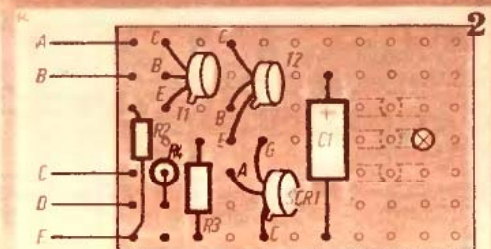
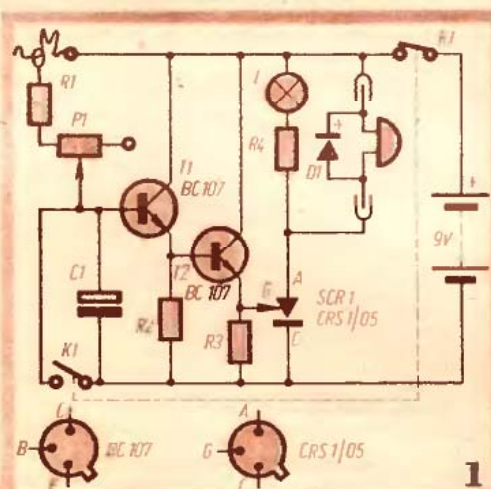
Ügyességvizsgáló berendezésünk elektromos alkatrészeit nyomtatott lemezre szereljük (2. ábra). Az alkatrészek értékeit és a tűrőhatárokat alkatrészjegyzékünkben adtuk meg.

Berendezésünket alumínium lemezből készített dobozba helyezzük. A doboz kiterített rajza a 3. ábrán látható. A doboz tetejét kb. 10 mm vastag falemezzel zárjuk le, hogy az

szigetelőanyagként tartsa a dróthurkot (4. ábra). A doboz mérete: 50×75×165 mm.

A dróthurok ellenállása körülbelül 100 ohm legyen, ami az áramkör működése szempontjából optimálisnak tekinthető. A hurok vége a fedőlemezen keresztül, szigetelőgyűrűvel csatlakozzon az áramkörhöz. A 2. és a 3. ábrán látható A B C D E betűk a megfelelő pontok összekötését könnyítik meg. A csengő a dobozon kívül is elhelyezhető, s külön csatlakozóval kapcsolható az áramkörünkhöz. A csengő bekötése előtt kapcsolgat ki áramkörünket. Ajánlatos a dobozt tapétával borítani.

V. I.

ITT A TAVASZ!

Víkendház-építők, táborozók, —
autósok, motorosok

FIGYELEM!

Javában zajlik már a barkácsoló
és motoroszezon!

Szerszám- és alkatrész vásárlás-
hoz nagy választék, kedvező
árak!

Májusban nyílik az új EZERMESTER és ÚTTÖRŐ BOLT

Budapesten,
a XI., Bartók Béla út 14. sz. alatt
Nagy választékkal áll
a barkácsolók rendelkezésére!

Kézi és villamos kéziszerszámok!
Híradástechnikai alkatrészek!
Tartós fogyasztási cikkek!

Felvezetők, integrált áramkörök,
tranzistorok,
diódák és tirisztorok!
Félkészárúk, alapanyagok,
Alucsövek, lemezek, profillécek.

Műszerek!

Úttörő és ifjúsági mozgalmi
ruházati és felszerelési cikkek!
Sport-, játék- és hobby-árúk!
Az Ifjúsági Lapkiadó kiadványai!

(—)

Így szereld...

...a biztonsági zárat

A normál bevéső ajtózárok nem nyújtanak kellő biztonságot a ház (lakás) lakóinak. Ugyan a biztosítás is biztonság, de már csak az előfordult kárért nyújt anyagi kárpótlást. Ezért célszerű a normál ajtózár fölé egy **bevéső releszárat** is felszerelni. A kulcs- és zárszaküzletekben a viszonylag olcsó, cilindres, rácsavaros ajtóreleszárok (ELZETT 784 és 786) a legkelendőbbek, ezért azok saját kezű felszereléséhez nyújtunk

segítséget. A zárhoz mellékel használati utasítást „képes” gyakorlati tanácsokkal egészítjük ki, megkönnyítve a felszerelésre vállalkozók munkáját.

Az ELZETT 784 típusú zár keresztmetszeti rajzát (1. ábra) tanulmányozzuk át figyelmesen, majd vizsgáljuk meg ajtónkat is. Rajzunk egy ajtótokra és ajtószárnyra felszerelt zárat ábrázol, míg képeink egy régebbi típusú, kétszárnyú (jobbos) ajtón kísérik végig a zár beszerelését. Az ajtó tartóléce akadályozná a zár felszerelését, ezért abból — a zár helyének bejelölése után — egy 50 mm hosszú darabot fűrészeljünk ki. E darab eltávolítása után illesztjük helyére a zártestet és rajzoljuk körül. Az ajtórest is (régebbi, kiszáradt ajtóknál ez 2—4 mm) vegyük figyelembe! Ezután rajzoljuk be a forgatógomb középpontját az ajtószárny szélétől 60 mm-re, levonva a 60-ból az ajtórest szélességét (2. ábra).

Következő feladatunk a zártest helyének berajzolása. A kört a 2. ábra alapján szerkesztjük fel az ajtószárnyra. A nyílás kialakításához nehéz lenne 32 mm átmérőjű fúró beszerezni, ezért célszerűbb a kör vonalán belül 2—3 mm átmérőjű fúróval átfúrni az ajtót (A). Ezután már könnyedén kiveshetjük a zártest helyét. A kör alakú nyílást félgömbölyű ráspollal is simítsuk át (B).

A két összekötő csavar, valamint az összekötő nyelv hosszát az ajtószárny vastagsága határozza meg. Helyezzük kívülről a zártestet a kör alakú nyílásba és figyeljük meg, melyik jelölés esik egybe az ajtó belső oldalának síkjával. (Az 1. ábrán y-nal jelöltük a levágott nyelv hosszát.) A nyelv levágásához célszerű emeltyűs csipőfogót használni. A két rögzítőcsavar kihajtása után vegyük le a zártest dobozát és a két összekötő csavart helyezzük a hátlap furataiba. (Ha ajtónk jobbos, a csavarok az alsó furatokba kerülnek!)

Tegyük most így helyére a hátlapot és az ajtó külső oldalán nézzük meg, mennyit kell az összekötő csavarokból levágni. (A vágás lehet pl. áttételes, emeltyűs csipőfogóval történő lecsipés.) Ha azzal is készen vagyunk, elkezdhetjük a zár beszerelését.

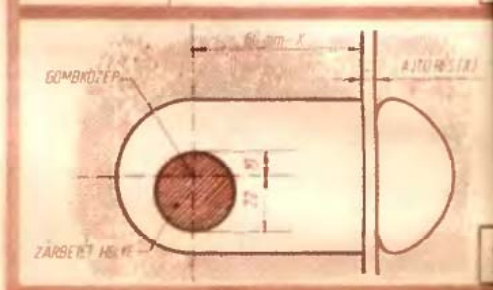
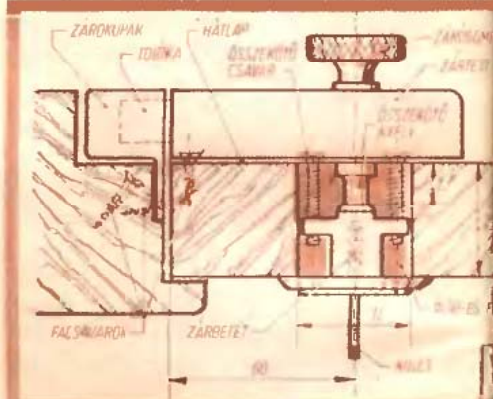
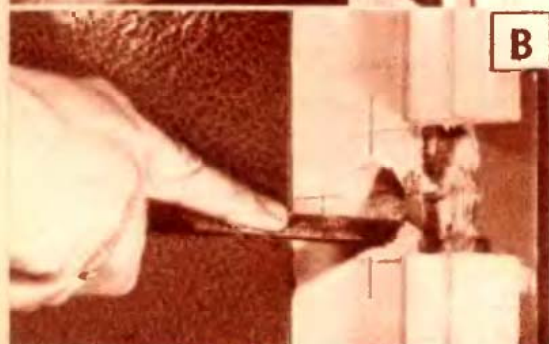
Tegyük be a zártestet, majd az ajtólap belső oldalán a hátlapot (C). Ügyeljünk, hogy a nyelv vége a hátlapon levő fészekbe kerüljön. Ezután hajtsuk be az összekötő csava-

rokat, majd a két kisebb facsavarral rögzítsük a hátlapot. Utána tegyük fel a zártestet, és a menetes csavarokkal rögzítsük.

A zárókupak lemezét be kell sülyesztenünk az ajtótokba. Előbb jelöljük be a sülyeszték helyét (D), majd vésővel alakítsuk ki. Ezután hajtsuk be a három rögzítő facsavart. Végül ellenőrizzük, hogy a zárógomb, illetve a kulcs elforgatása után a tolóka (zárn nyelv) szabadon és könnyedén csúszik-e a zárókupakba (E).

—gyi.

munkamódszer

Érintkezők tisztítása, karbantartása

ZK SZERVIZ III.

A ZK magnók mechanikai alkatrészeinek megismerése után most a készülékek elektromos részének javításával ismerkedjünk. A tervezők arra törekedtek, hogy az áramkör lehetőleg kevés alkatrészből tevődjen össze. A kombinált erősítők a felvételhez és lejátszáshoz a sokérintkezős kapcsolók alkalmazásával a műszaki igényeket kielégítik. A megoldás hátránya viszont az érintkezőktől is függő üzembiztonság. A csúszó és egymáshoz nyomódó érintkező felületek óhatatlanul kopnak, piszkolódnak, így a magnetofon gyakorlatilag megbízhatatlanná, sok esetben teljesen használhatatlanná válik.

A ZK típusú készülékek egyik gyenge pontját tehát az érintkezők alkotják, azoktól származik a használat folyamán jelentkező rendellenességek zöme. Am rendszeres karbantartással a hibák jórészt megelőzhetők.

Az érintkezők tisztításához ismerni kell azok helyét. A ZK 120, ZK 140 és ZK 145-ös magnetofonok fémváza egységes, e három típus a korábbiak bővített változata. A különböző rendeltetésű érintkezők elhelyezését a mindhárom típusra érvényes rajzon mutatjuk be (1).

A készülékekhez mellékelt gyári kapcsolási rajzon betűvel és számmal jelöltek minden alkatrészt és érintkezőt. Ábránkon e rajz szerint jelöltük a csatlakozási pontokat, így az esetleg leszakadt vezetékek visszaforrasztása sem okozhat gondot (2). Az ábra a javítások során elkerülhetetlen szét-, illetve összeszerelés megkönnyítésére az érintkezők felépítését is szemlélteti.

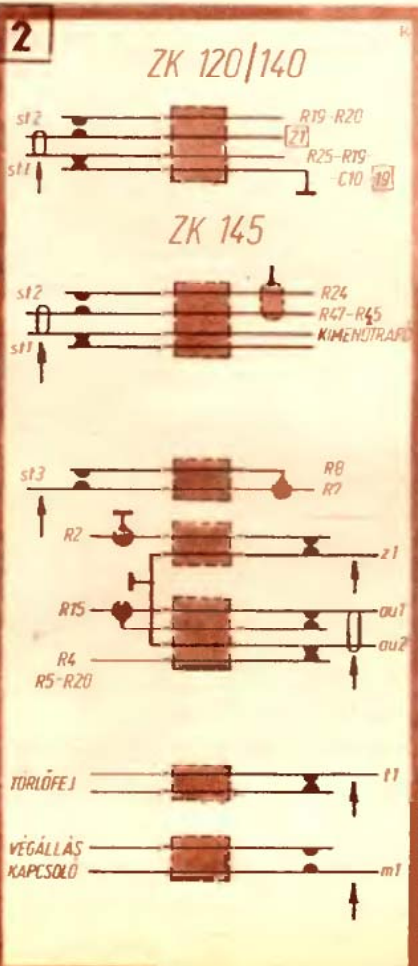
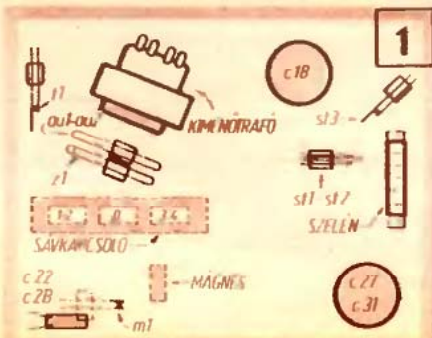
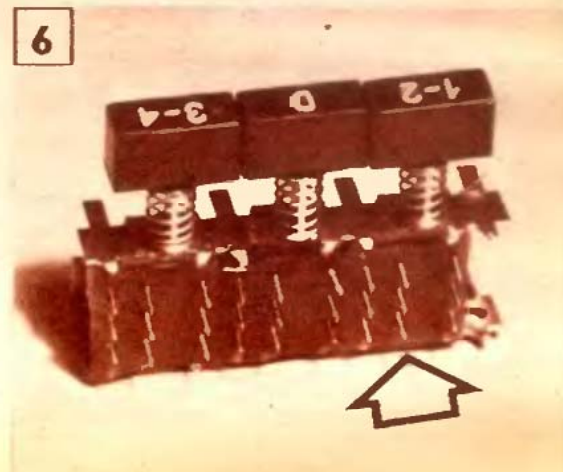
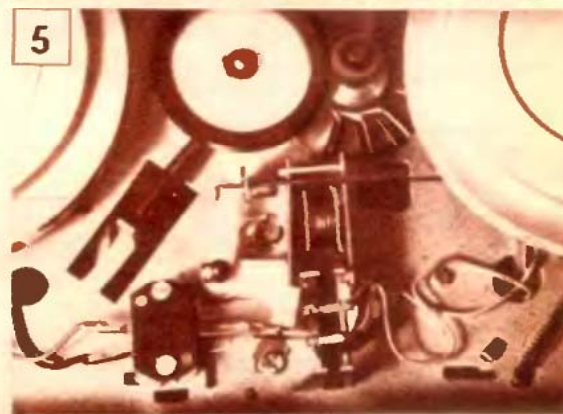
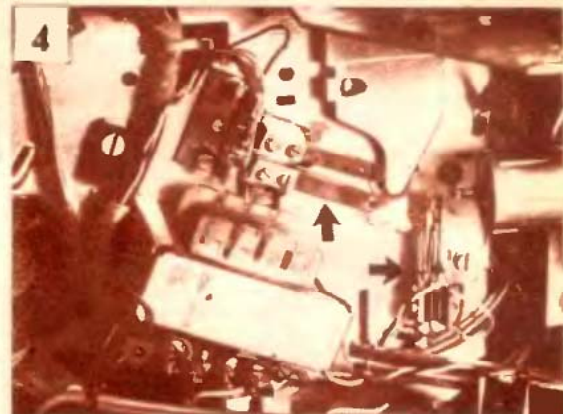
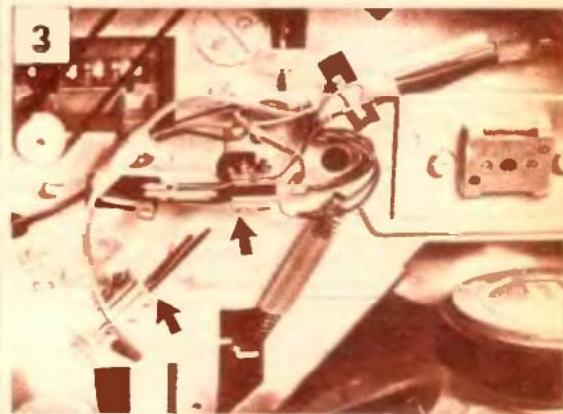
Az st1, st2 és st3 érintkezők a készülékben jól hozzáférhető helyen találhatók (3), így tisztításuk egyszerű. A tl, anl, au2 és Z1 érintkezők már kevésbé hozzáférhető helyen vannak (4), ezért karbantartásuk is nehezebb. Az érintkezőket

általában finom polírpapírral, majd alapos alkoholos mosással tisztíthatjuk meg.

Az érintkezők szigetelőit ugyancsak alkohollal mossuk át. Célszerű

ilyenkor a köteget összeszorító csavarokat fellazítani, hogy az alkohol a lemezek és szigetelők közül is kitisztítsa a szennyeződéseket.

A szalagvég kapcsoló automata (5) hálózati feszültséget kapcsoló érintkezői gyakran beégnek. Tisztításukat a már ismert módon végezzük, de ügyeljünk, hogy a lemezek ne görbüljenek el.

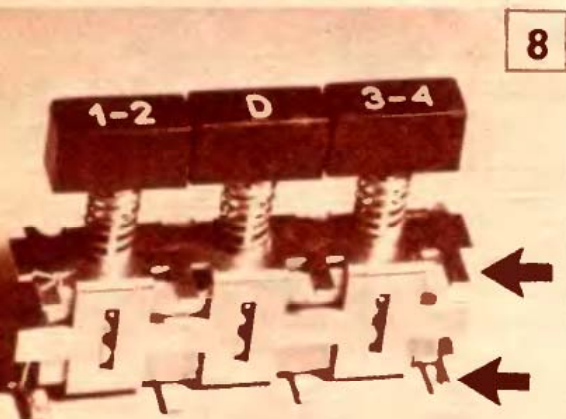
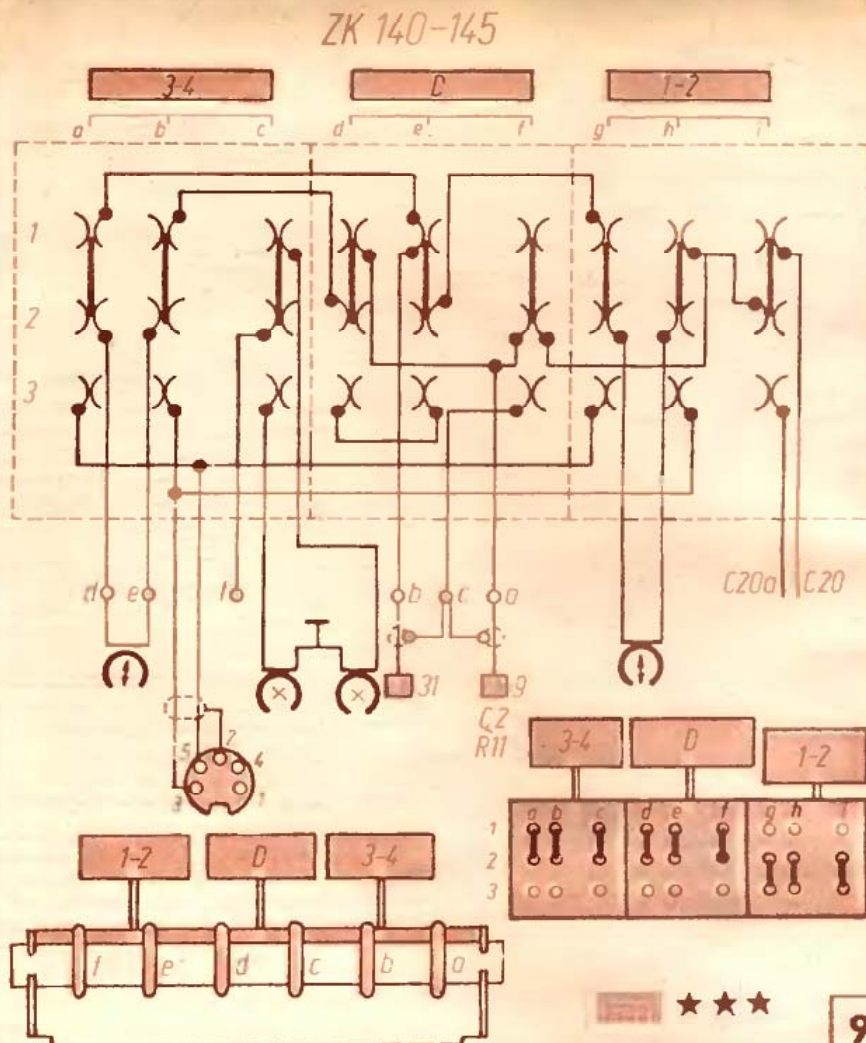
ASÁVVÁLTÓ KAPCSOLÓ

gyakori hibája, hogy — főleg a 140 és 145 típusszámú magnetofonokon — mechanikája a sok használatból megkopik. Előfordulhat az is, hogy a késes érintkezők deformálódása következtében, vagy a kapcsoló forrcsúcsairól leszakadt vezetékek miatt a készülék a sávok valamelyikét nem kapcsolja (6). A hiba erős bűgásként leggyakrabban lejátszáskor jelentkezik.

A sávvaltó kapcsolót javításához ki kell szerelni a készülékből (7). A készülék vázához az alaplamezből sajtolott fűlekkel rögzített kapcsoló (8) lemezeit laposfogóval hajlítjuk egyenesre. A csatlakozó vezetékek leforrasztása után a kapcsoló könnyen kiemelhető. A mechanikus hiba a kiszerelt kapcsoló működtetése során könnyen feltárható. Az elgörbült érintkezőket igazítsuk a helyükre, az ártató mechanikát javítsuk meg. Visszahelyezéskor főleg arra ügyeljünk, nehogy a rögzítő fémfűleket elővigyázatlan hajlítással letörjünk.

A kapcsolóhoz csatlakozó vezetékek áttekinthető bekötési rajza 9. ábránkon látható. Kombinált-, vagy törölfejtű cserejekor a fejvezetékek visszaforrasztását is a rajz alapján végezhetjük el.

M. G.

Korszerű ismeretek

- pld. Dr. Bugár János: **TRFI- ÉS PIKUTIAK SZERKEZTÉSE ÉS SZABÁSA** Műszaki, 1973. Kötve 120,— Ft
- pld. Gellérthy Gyula—Kovács—Mező—Pálinka—Sallai: **RÁDIO ÉS TELEVÍZIO SZAKISMERETEK I.** Műszaki, 1974. Kötve 45,— Ft
- pld. Kádár Géza: **RÁDIO ÉS TELEVÍZIO-VEVŐKESZELŐK 1970—1971.** Műszaki, 1973. Kötve 40,— Ft
- pld. Sajó János: **KERTESEK, KAPUK** Műszaki, 1974. Fűzve 20,— Ft
- pld. Szemerédy Zoltán: **CJ FOTÓISKOLA** Műszaki, 1973. Fűzve 30,— Ft
- pld. Ternai Zoltán: **SZEMÉLYGÉPKOCSI-VEZETŐK TANKÖNYVE** (Műszaki Ismeretek) Műszaki, 1972. Kötve 51,— Ft
- pld. Tömösy M. Jenő: **AUTÓVILLAMOSSÁG** Műszaki, 1974. Kötve 47,— Ft
- pld. Vargha Zoltán—Almássy Tibor: **GÉPJÁRMŰVEK KORROZIOVEDELME** (Gépjárművek festése és fényezése) Műszaki, 1971. Fűzve 18,— Ft
- pld. Janusz Wojciechowski: **ISMERKEDEÉS AZ ELEKTRONIKÁVAL** Műszaki, 1973. Fűzve 25,— Ft

A felsorolt művek egyenként is megrendelhetők. 200,— Ft felett portómentesen szállítunk. Kérjük, szíveskedjék a hirdetés a szükséges példányszámok megjelölésével, megfelelő béléggel ellátott borítékban címünkre elküldeni.
CÍMÜNK: MŰSZAKI KÖNYVESBOLT ANTIKVÁRIUM
1073 Budapest, Lenin körút 7.

(—)

A MEGRENDELŐ NEVE:

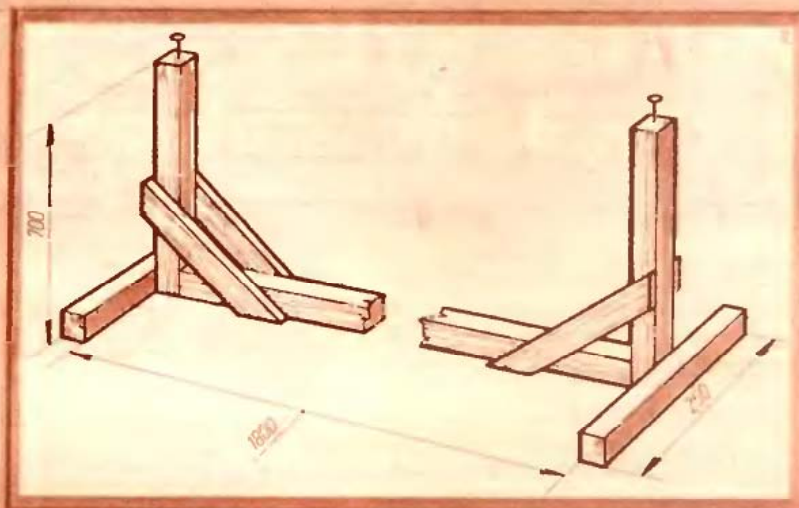
PONTOS CÍME:

ÖV-SZÖVŐSZÉK

Nagy örömmel olvastam a lapban a kártyaszövésről szóló cikket, mert nagyon szeretek kézimunkázni és az újdonságok is érdekelnek. Az öv készítésekor csak az zavar, hogy amikor a szövést félbe kell hagynom, az mindig az öv derekamról való leoldásával, majd visszakötésével jár. Ezért férjem lécekből egy kis „szövőszéket” állított össze, amelynek két — szeggel ellátott — végére erősíthetem a felvetett láncfonalakat.

Kiss Lászlóné
Budapest

Ötletdíja 50,— Ft-os vásárlási utalvány.

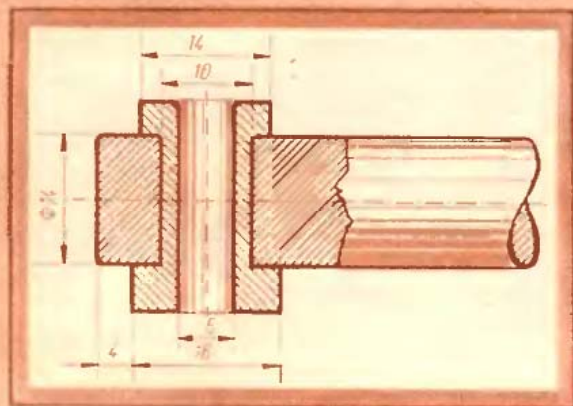

Körkivágó

Elkészítettem az EM. 74/1. számában közölt egy-sínes körkivágót, de csak kis előtolással és igen lassan tudtam használni, mert a 4 mm-es fűrő könnyen elhajlott. Ezért vettem egy 6 mm átmérőjű hosszúkásfűrőt. Jó az ujjmaró is — és a fűrő helyett most azt használok. (Marót az Ezerester boltokban is árusítanak.) Természetesen e miatt néhány méret megváltozott. A vezetősínt 14 mm-es köracélból, a fűrővezető-betétet pedig az ábra szerint készítettem el. Körkivágómmal most már gyorsabban dolgozhatok.

Válfi Gábor
Budapest

Ötletdíja 50,— Ft-os vásárlási utalvány.

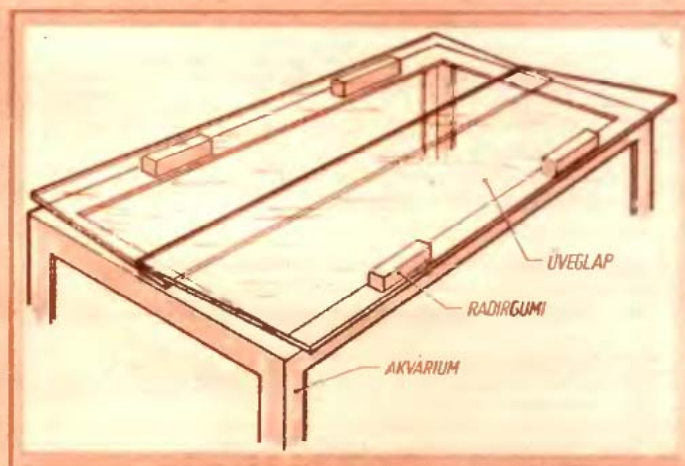
Üveglaptartó akváriumra

Az 1974/1. számban, a 14. oldalon láttam egy akváriumra felerősíthető üveglaptartót. A tartólemez anyagául azonban nem szabad rézet használni, mert az veszélyes a halakra. Én hosszabban felvágott radírgumi darabkákat ragasztottam az akvárium szélére, és azokra fektettem az üveglapokat. A gumik megakadályozzák az üveglap elcsúszását és megfelelő közt is biztosítanak. Akváriumomra két darab üveglapot helyeztem, így etetéskor elég csak az egyiket — a feléni esőt — leemelnem.

Dezső Mihály
Szeged

Ötletdíja 50,— Ft-os vásárlási utalvány.

(A hajlított üveglap-tartót tehát nem rézből, hanem alumíniumból, rozsdamentes acélból, horganyból vagy műanyagból kell készíteni. A Szerk.)

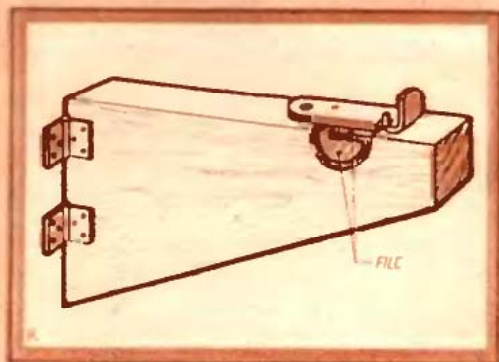
Biztonsági szerelőállvány

A Makszy-család kis ötletét (EM. 1974/1.), amelyet kerékpárok szereléséhez ajánl, szeretném egy javaslattal jobbá tenni.

Az állványra helyezett kerékpárt — javítás közben — egy hirtelen, erőteljes mozdulattal könnyen lesodorhatjuk. Nem így, ha a vázat egy-egy — az állvány szárnyaira szerelt — biztosítólemezzel mintegy kalodába zárjuk.

Tóth Ádám Pál
Kazincbarcika

Ötletdíja 50,— Ft-os vásárlási utalvány.

MINIKERTEK – biztonságosabban

Ablakra, erkélyre, teraszra a virágládák felerősítése nemegyszer okoz gondot. Főleg magasabb épületek esetében, amikor is a ládak szilárd rögzítése emberi – és törvényes kötelességünk is. E gondok enyhítésére bemutatunk néhány biztonságos függesztési módot.

LADAK „LEHORGONYZÁSA”

Különösen jól kell rögzíteni az ablakon kívülre kerülő virágládát. Vízszintes síkú íblakparkányra közvetlenül (1), egyéb helyeken a vízszintes felfekvést biztosító alátétfára (2) helyezve, két kampós szemesavarr-párral rögzíthető a virágláda. Ahol keskeny a párkány, az ablakkeret alsó részén, átmenő csavarokkal rögzített kampók tarthatják a ládát (3). A különböző korlátokra szintén kampókkal (4) függeszthetjük fel a ládát. A tartókampókat 3–4 mm vastag laposacélból, vagy 6–8 mm átmérőjű kőracélból alakítjuk ki.

A biztonság érdekében a ládát lehetőleg a korlát belső felén helyezzük el. Ha mégiscsak kívülre kerülhet, különösen fontos, hogy valósággal körbefogják a

ORKÁN FEHÉR zománc

a Tiszai Vegyi Kombinátnál új festéke

Univerzális fedőzománc: vasra, acélra, fára.

Bel- és kültéri igénybevételre egyaránt alkalmas, gyorsan szárad, magasfényű, nagykeménységű bevonatot képez, időjárásálló.

Ecsetelhető és szórható, ORKÁN HIGÍTÓ-val hígítható.

Fogyasztói ára: 1 kg 44,- Ft

5 kg 221,- Ft

25 kg 1080,- Ft

Kapható a **Tiszai Vegyi Kombinátnál**

mintaboltjában

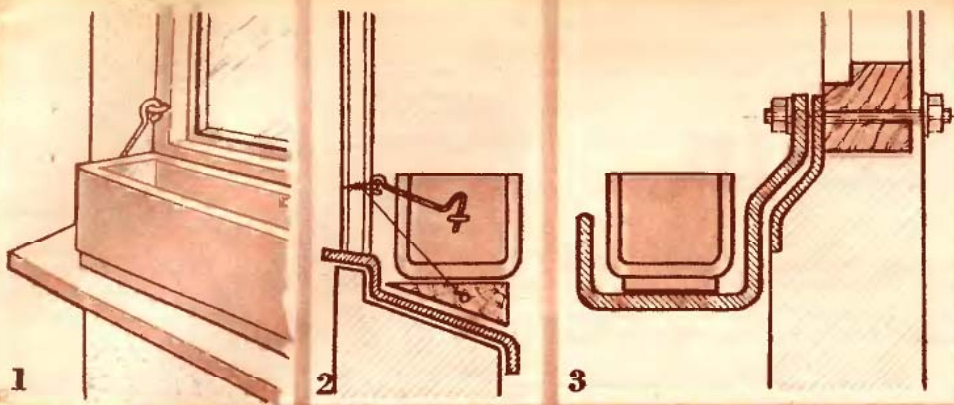

Budapest V., Pilvax köz 2–4.

1974. II. negyedétől a festékszaküzletekben

Vevőszolgálat, szaktanácsadás: Budapest V., Pilvax köz 2–4.

(—)

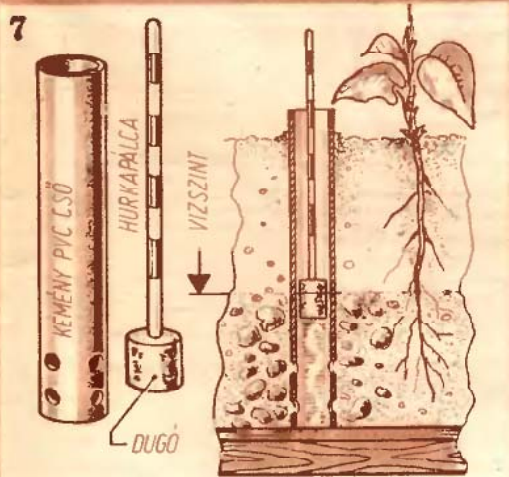
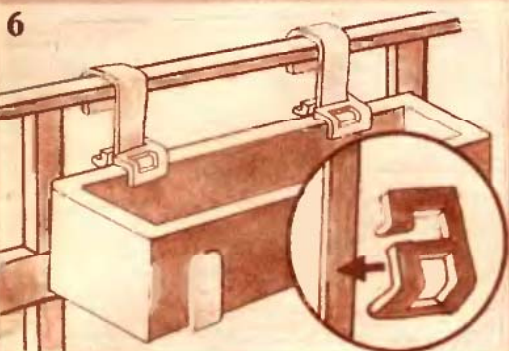
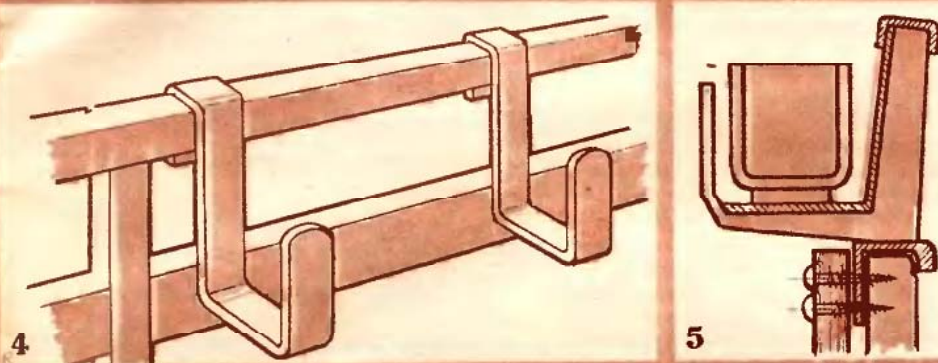

tartókampók. Sőt még jobb, ha lemezből, esetleg vékony deszkából külön tartóvályút alakítunk ki, s azt szereljük a korlát külső felére (5). Nagymértékben csökkenthetjük a ládák lebillenésének veszélyét, ha a tartókampókat kiegészítjük fémlemezről készített „önzáró szemekkel” (6).

VÍZÁLLÁSJELENTŐ!

A virágládákba kerülő növények gyors pusztulását — a kiszáradáshoz hasonlóan — a túllöntözés is előidézhetheti. Megelőzésére és a felesleges víz összegyűjtésére a láda aljába terítsünk legalább 4–6 cm-nyi södert vagy rostos tözeget. A láda közepén dugjunk le egy, az aijánál kilyuggatott, hüvelykujjnyi vastag, kemény műanyag csődarabot, amiben az összegyűlő felesleges víz szabadon emelkedhet odáig, ameddig a vízgűjtő réteg is telítődik. Ha ezután a csőbe csúsztatunk egy „uszkot” (hurkapálca darabot, amelynek a csőbe kerülő alsó végét kis parafadugóba szúrjuk) és a pálcát beosztással látjuk el, az folyamatosan jelzi a víz magasságát (7).

K. L.

Állítható bűzelzáró

Mosdónak, kádnak, kiöntőnek egyaránt fontos tartozéka a vízzáras bűzelzáró, köznyelven szifon. Ezt a rég ismert, s sokféle megoldásban gyártott szerkezetet modernizálták nagyon ötletesen a francia „Syphomatic” bűzelzáró konstruktőrei.

A lapos, zárt szekrénykében elhelyezett szifon vízzárcsészéje kívülről — a szekrényke falán levő — vízmentesen tömített tengelyű karral három helyzetbe állítható. Először homlokfala beszerelhető!

Az **I.** helyzet az **üzemi**, amikor a csészében maradó víz az ismert módon elzárja a bűzők feláramlásának lehetőségét.

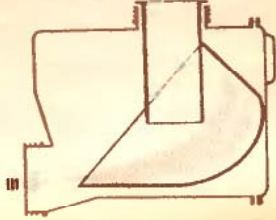
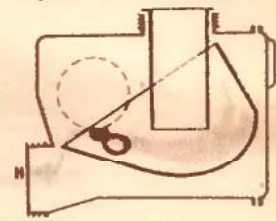
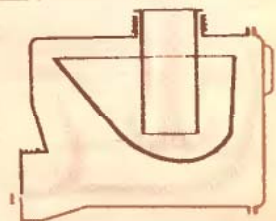
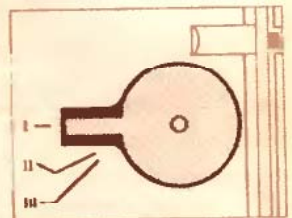
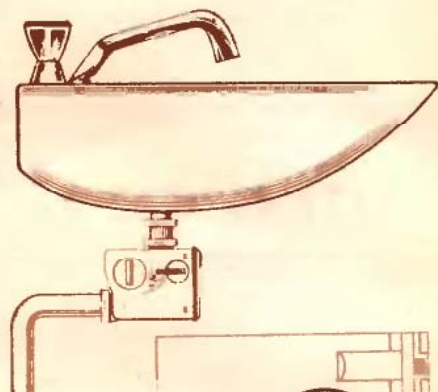
A **II.**, az ún. „**mentő**”-állás. Ebbe az üzemi helyzetből olyankor kell óvatosan billenteni a csészét, ha valami értékes kiemelendő holmi — például gvűrű — esett a mosdóba, kádba. A **II.** helyzetben a csészéből a víz lassan kicsurog, de benne maradnak a súlyosabb „kincsek”. Ha a víz már kifolyt a csészéből, a szekrényke falán levő — víztömített kereső-ajtócska leemelésével be lehet látni és fénni a csészébe, kiemelhető a szifonba került érték.

A **III.** helyzet a **tisztító** állás. Ha eltömődött a szifon, a csészét erősen megdöntjük a kar **III.** helyzetbe állításával és bő vízzel öblítve pillanatok alatt tisztára moshatjuk a „Syphomatic”-ot.

A szekrényke menettel és tömítőgyűrűkkel csatlakoztatható a mosdóhoz, ill. a lefolyórendszerhez. Háztartások részére hőálló műanyagból készül — ugyanis egy mosdónyi forró víz — vagy kádni (a test által elviselhető hőmérsékletű) fürdővíz még nem károsítja.

De készítik rézből, nikkelezetten is. Házilag sem bosszorkányság elkészíteni.

SZ. J.

HÁZTARTÁSI ÚJDONSÁG

VEZETÉK NÉLKÜL...

A kiskerti munkák gépesítésének egyik akadálya, hogy az elektromos meghajtású kisgépek, szerszámok kertben alig használhatók, mert a nedves fűben erősen áramütés-veszélyesek. (A hazai szabványok szerint azokhoz sem hosszabbító, sem 4 m-nél hosszabb kábel nem használható. Törpe, vagy kisfeszültségű szerszámok, gépek csak mutatóban vannak — a robbanómotorosak meg drágák, zajosak, nehezek.)

Mindez nemcsak nálunk probléma, hanem világszerte ismert, s megoldásra váró feladat. A legfrissebb hírek szerint az USA-ban úgy oldották meg a problémát, hogy vezeték nélküli — tölthető szárazselembes szerszámokat alakítanak ki. Az új — idehaza is gyártásra méltó — megoldás előhírnökeként az USA-beli Black and Decker cég 8280 típusú, vezeték nélküli, tölthető elemes fűnyíróját mutatjuk be. A kétszeres biztonsági kapcsolóval ellátott, s hajnyíró gépek elven működő

szerszám mindössze 70 dkg súlyú. Kése percenként 1000 alternatív mozgást végezve nyír. A pengék vágószélessége 75 mm. Két (az első műholdakon használatra kikísérletezett), 500-szor újratölthető nikkel-kadmium egyenáramú elemének feszültsége 4,8 volt.

A hozzá tartozó 220—240 V-os töltő a teljesen kimerült telepeket 16 óra alatt tölti fel úgy, hogy a nyíró után max. 40 percig folyamatosan használható.

Tartozékként vásárolható hozzá egy **élezőszerkeszt** is, amelyre a pengéket ráillesztve, egy-két percig kell ott működtetni a fűnyíró, hogy ismét kifogástalanul működjék.

Ennek a szerszámnak az elvén már sokféle — elektromos hálózattól távol is használható — gépi hajtású szerszámot (fűrőt, lyukfűrészt stb.) készítenek, amelyekkel a rövidebb ideig tartó munkák (építkezésen, táborozáskor, a mezőgazdaságban, terpen) gyorsan elvégezhetők. Persze

mindennek ára is van — a fűnyíró esetében —, élezővel, töltővel együtt 14 angol font!

(Az előlso, színes borítólapon látható, 220 V-os sövénynyíró is jóval olcsóbb ennél, ám a legtöbb ország elektromos intézményei kifogásolják használatát.)

Sz. J.

VÁSÁROLJON

a

haszonáru telepein

VEGYES HASZONÁRUK:

(vas, láda, fa, fémhordó, műanyag, üvegára)

Bp. III., Vörösvári út 123. Tel.: 689—620

Bp. IV., Megyeri út 15. (vas, fém) Tel.: 492—135

Bp. X., Gránátos u. 1—3.

(bejárat Algyógyi útról) Tel.: 475—790 43 m.

Bp. XIII., Béke út 13. Tel.: 204—226

Bp. XV., Mezőhegyes u. 73/75. Tel.: 880—116

Bp. XIX., Nagykőrösi u. 158/b. Tel.: 274—474

SZÍNESFÉMEK:

Bp. IV., Megyeri u. 15. Tel.: 492—135

Bp. VIII., Karácsony S. u. 8. Tel.: 143—650

(—)

BUDAPESTI

VÁLLALAT

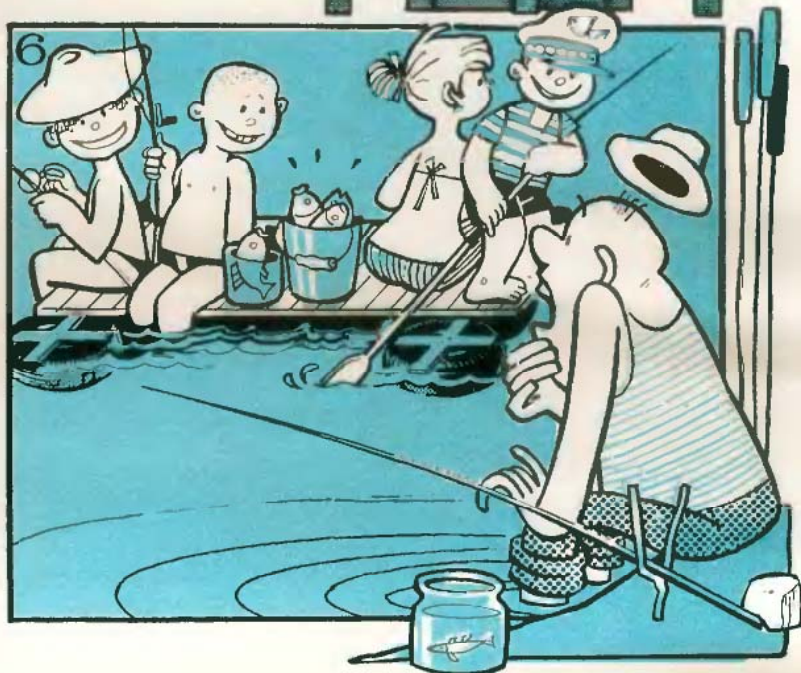
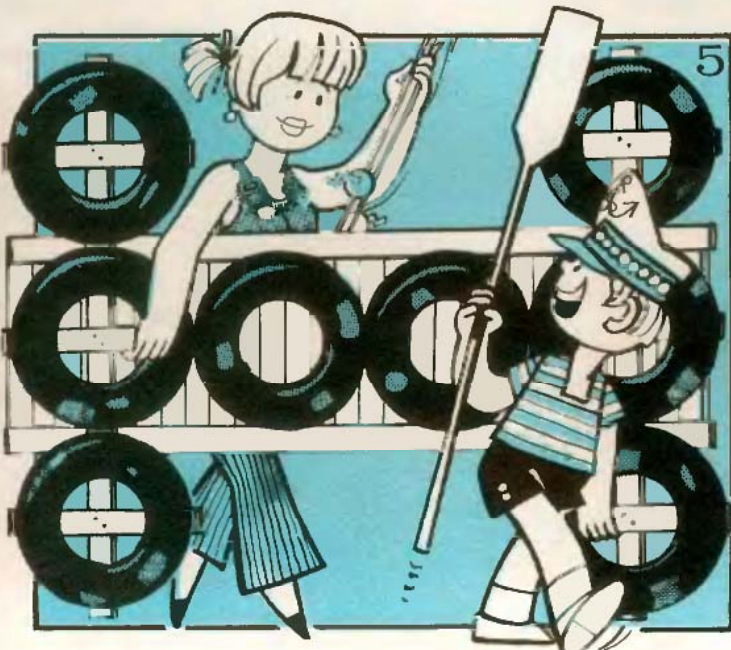
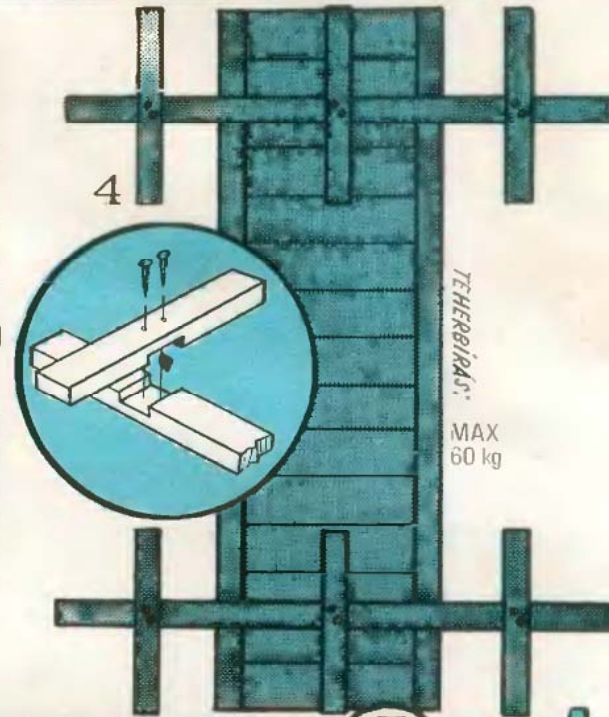
Várjuk
vásárlóink
szíves
érdeklődését

rajz: BÉRCZI OTTÓ

A MAXSZY CSALÁD MINI ÖTLETEI

Ára: 4 Ft

ZERMESTER

Csónaktető
a 22. oldalon

74/5

Subatervrajzok
a 20. oldalon

